

UKUPÒKA IFIPÀTA FYA NDÙGU

 Ulubunju ulu, aligwesa. Kangi nsangalwike ukugomokela kangi ulubunju ulu ku nyumba iyi, ukwiputila ababine umwisyugu. Ukwene ko, utubalilo twingi, uswe tukugela ukwingila nkati, kingi kingi, nu—nu kwiputula abāndu aba bikwīsa muno ukufuma ku mabuyo amakindāne, ku lwīputo.

Kangi lilino uswe twisakusōka ngapo lululu nakalinga, lilino, panongwa ya ngomano sya California na Kiloboko Kyakubwīngililo. Kangi uswe nalōli tukusuma inyīpūto syīnu, ukuti Kyāla gwa Kumwanya isakuyaga gwakisa kwa uswe kula nukutupa uswe imbōmbélo ingulumba.

Mfikile itolo muno, mmayolo, pamo, nkilo, ndigi, bo kwīlile. Kangi mmayolo bwāli bo bumo mwa i . . . Mulimōsa, pakiyolo, kangi mmayolo, lyāli limo mwa masiku amakulumba aga sopelo-ngesefu aga būmi bwāngu. Pala, une mmenye pabunini abāndu babili, pamo batatu, nkiyūmba aba bāli bakēti ba kwīsa kwa Ntwa, mmayolo. Kangi ikikulumba, ikindu ikiswīgīsyē kyābonīke, iki une ngaya nako akabalilo ulubunju ulu ukubabūla umwe. Lōli lumo pa Ndungu ugu gukwīsa, bo uswe tukāli ukusōka, lumo une mbagile ukuya na kabalilo, mu Ndumi, uku—uku babūla umwe. Linga u Ntwa ikwīgana, une ngwisakuyaga pāsi, pabunini ukwīputila ababine, pa Ndungu kulubūnju. Uswe lumo tukulōnda ukusōka kifuki lyapāntu, linga fyakubōmbīgwa, ku lukomano lwa ku San Jose mu San Jose, California. Kangi linga ugwe alinabo abandu balibōsa ukusyungutila, pa Kiloboko kya Bwingil'ilusuba kula, aba bo, uswe tukusūbila, yikuyaga lumo sala iyi une ndondesīsyē, akabalilo katali, ulwāndulo mu butumigwe bwāngu bukwīsa. Kangi ikylene kyo kifuki fiyo, une ninogonaga ukuti ikylene kikubonekaga mmayolo. Kangi une ngwītika ukuti ikyēne yikuyaga lululu ulu lilino, kangi ikyēne kikuyaga kubutali ukukīnda kalikōsa aka uswe tuketilemo siku pamo ukupilika, mpaka lino. Lilino, umwe kumbukilaga, ikyo kyo ISI SYO IKUTI U NTWA. Muketile? Kangi popāpo uswe tuli itolo nkugūlila ikyēne, akabalilo kalikōsa.

Kangi uswe tukuyaga nu lukomano lilino ku migūnda gyabiashara. Une ngusūbila ikyo kyo kutalusya, bule ikyēne, Gene? Ku migunda gyabiashara ku San Jose, California. Kangi ikyēne kikuyaga lukomano lwa masiku-kalongo, ukwānda lya 20, ukukīndilila ilya 29, ku—ku San Jose. Lilino, itolo kumbukilaga uswe kangi iputilāga uswe.

Lilino uswe tulinasyo kifuki, linga uswe tukusōka nkabalīlo, kifuki isala yimo na sinda lilino, ukuti uswe tukuya pakwanda imbombelo syītu isya kwīputila ababine nukutwāla i Lisyu. Une

nsalile, ulubunju ulu, akabale akanini aka Lisimbo, ubuyo bubili mu i Bàngéli, ukuyobapo.

Loli bo uswe tukáli ukuyoba, unko uswe twinamisye imitu gyitu itolo pakabalilo ku lwípúto.

² Gwalipyāna nkīnde Kyāla, uswe nulwīyīsyo tukusegeléla ikikota Kyāko ikya ipyāna ulubunju ulu, ukuya bāna basitakufwāna, lōli ukwisa nu lwītiko ulusita kubwāpūlīgwa mwa Kyāla, ulu lwāpegīgwe kwa uswe na Mbepo Mwīkēmo, kangi u Buyēpo Bwāke bwīla na uswe, kangi ukwisila mu lufingo nu Ntwa Yeso, ukuti linga uswe tubagile ukwisa nulwīyīsyo kangu tubagile ukusūma kalikōsa mu Ngamu Yāke, uswe twisakupīgwe ubusūme bwītu. Kokuti, uswe tutikukētéla kunyuma pa babagile bwītu mma, panongwa yakuti uswe tukaya nabo bulibōsa bo ubo, lōli uswe tukukētéla kunyuma ku bubagile bwa Kalvari, kūko ilipyāna lītu lyāpēgīgwe kwa uswe mwaitolo nu Mwanundumiana gwa Kyāla. Kangi uswe tubagile kifuki ukulakilwa kunyuma amasosi aga gābagile ukwēndeléla pāsi imimilo gyītu, akabalilo kāko uswe tukwīnogóna isya uswe, abāndu abasitakufwāna, kangi mūmo fikuti ukwisila mu lipyāna Lyāke kula ku Kalvari Umwēne ābōmbíle ikyo kuli uswe, ukuti uswe tubagile ukutwālīgwa kifuki fiyo kwa Kyāla, kope ku bukamu. Kangi lilino uswe twe banabalumiana kangi banabalindwana ba Umwene.

³ Kangi uswe tukwīsa ulubunju ulu, Ntwa, pāsi pa buyeleke ubunini ubu, ukwipāgūla twībēne, kangi ku bubōmbélo, ukulāta imbībi syītu, kangi—kangi mu bwīpute Bwabunyakyāla. Uswe tukusūbila ukuti Ugwe kwisakuyaga na uswe nukutupapo uswe ubuketelo bwamwambepo ubwa kwīsa Kwāko ukwakifuki, ukuti uswe tubagile ukutēndekésya indumbula syītu kuli ikyakuboneka ikikulumba kila iki kyo kilōndígwe ku maelifu ga fyinja. Nubwanaloli ikipeligwa kyōsa kikukoloma, ukukūta ukuya kyābūke. Kangi imbepo syītu nkati mmyītu, Ntwa, sikwilāta kingikingi, ukuti, “Uswe twe bendanjila kangi bahesya, kangi aka kakaya kāya kītu mma, lōli uswe tukulondalōnda a Kāya Kāko u Njēngi nu Ntēndeki yo Kyāla.” Uswe tukulōndésya akabalilo akakulumba aka kakwīsa.

⁴ Ntwa, uswe twābagile ukuya bakwinogonela ukuti ingomano isi, akabalilo kāko uswe tukubūngāna apa, uswe tukwīputila abāna Bāko aba babine kangi bābutolwe. Kangi uswe tukusūma ukuti Ugwe kwisakwāgana na uswe umwīsyūgu mu njila yapasima fiyo, ukubumbulusyo ububine bōsa ni mbungo pakati pa uswe. Kangi ikyēne kibagile ukuya, Ntwa, ukuti ulufingo ulu lūlo une nāyobelaga ngapo pabutasi, mu lukomano na Ugwe kula mmayolo, palapala ukuma pa bwēlu bwalisiku, kangi mūmo fikuti Ugwe gwasisisimikisye ikyēne nukwāndisya nukwāndísya kangi. Kangi uswe tukwīpilika ukuti isala yili kifuki fiyo. Kangi ili liliyaga lisiku, Ntwa, ili ikyēne kisakuboneka, ukuti Ugwe kwisakwāndula ubutumigwe,

Ntwa, ukubūka mu kindukimo iki kisakuyaga kya lipyānapo ukukīnda ku bāndu Bāko.

⁵ Kangi lilino, Tāta Kyāla, uswe tubagile komma kwene ukwiputula aba apa, loli ku bala babalanile panja ukukilania ikisu, aba bo bafumbwe, mosa mwambepo kangi mumbili. Bapapo abene, O Ntwa, ifinyonywo fya ndumbula syabo, panongwa yakuti abana Bako bikutamigwa amasiku aga. Ulutamio lwa ndugu lwa maka fiyo, loli Ugwe uli namakako. Namanga ukwene kusimbigwe, “Nkulumbapo yo Umwene uyu ali mwe umwe ukukinda umwene uyu ali nkisu.” Ukwisila muli iki uswe tukuponjola. Yoba kwa uswe ukwisila mu Lisyu Lyako ilisimbigwe. Kangi akabalilo kako uswe tukusoka ulubunju ulu, tuliyoba uswe bo bala babukaga ukufuma ku Emmausi, “Ngimba indumbula syitu sikali pamoto nkati mmyitu bo Umwene ikuyoba kwa uswe mu njila mula?” Uswe tukusuma ikylene mu Ngamu ya Yeso, Yuyo apele ulufingo. Amen.

⁶ Une ngubala lilino ukufuma mbuyo bubili mwa Buku gwa Bwandilo. Limo mwa gene likwagigwa mu ntu gwa 24, ukwandila pa linandi lya 56, likubala bo ulu.

Kangi umwene alinkuyoba ku bene, Mungangolelaga kunyuma mma, mukuketa ukuti u NTWA abōmbile asayile injila yangu; nduma une mbukege ukuti une mbagile ukubuka kwa fundi gwangu.

Kangi abene balinkuyoba, Uswe twisakumbilikila undindwana, nukundalusya umwene ayobe na pakanwa pake.

Kangi abene balinkumbilikila Rebeka, nukuyoba ku mwene, Ngimba ugwe kubukaga nu nnyambala uyu? Kangi umwene alinkuyoba, Une ngwisakubuka.

Kangi abene balinkutuma Rebeka ukusokapo nu gwake ndum-... ilumbu gwabo, nu ntuli gwake, na gwambombo gwa Abraham,...

Kangi abene balinkunsaya Rebeka, kangi balinkuyoba kwa umwene, Ugwe gwe ilumbu gwitu, Yaga ugwe mama gwa baelifu ga maelifu-elifu, kangi unko u luyungu lwako lupoke ikipata kya bala babo bikubenga abene.

⁷ Kangi mwa Bwandilo 22, ilinandi lya 15, uswe tukubala.

Kangi u gwandumi gwa NTWA alinkumbilikila kwa Abraham ukufuma ku mwanya akabubili,

Kangi alinkuti, Ukwisila pa nimwene une ndapile, ikuyoba u NTWA, kabuno panongwa yakuti ugwe ubombile ikindu iki, ugwe ukabani-... ukabanilila umwanundumiana gwako, umwanundumiana gwako mwene:

Ukuti mu lusayo une nisakukusaya ugwe, kangi mu kubasya une nisakubasania u luyungu lwako ukuya ndondwa sya...kumwanya, kangi ukuya nsanga... pamwanya pa kiloboko kya sumbi; kangi u luyungu lwako lwisakupoka ikipata kya gwake u ndugu;

Kangi mu luyungu lwako fisakusayigwaga ifisu fyosa ifya nkisu; panongwa yakuti ugwe ubombile upilikile ilisyu lyangu.

⁸ Lilino u Ntwa ali ongelelaga isayo Syake ku bubale bwa Masyu Gake. Lilino une ngulonda ukwega, linga ikyene kibagile ukukoleligwa busimbe, untu gwangu ulubunju ulu, ikyakwanda, go, “Ukugela pankyeni pa fipata ififingigwe.” Kangi untu go: *Ukupoka Ifipata Fya Ndugu.*

⁹ Kyala agelaga u tata uyu, panongwa yakuti Umwene alimpele ulufingo. Kangi akabalilo kako Kyala ikutendeka ulufingo, Umwene ikulonda ukuya nsisimikisiyi ukuti umundu yula afikilepo pa lufingo lula, bo akali Umwene ukufwanikisiya iki Umwene ayobile pamo iki Umwene ikufinga. Popapo Abraham afingigwe ukuti ukwisila mu luyungu lwake ikisu kyosa kisakusayigwa, ukuti umwene isakuyaga nu mwanundumiana. Kangi, u mwanundumiana uyu, ukufuma mwa umwene mubagile ukusoka panja u Luyungu ulu lwisakusaya ikisu kyosa. Kangi Abraham, akabalilo kako ulufingo lwapegigwe ku mwene, ali fyinja malongo-mahano-na-mabili-na-fihano mbukusi; kangi Sarah, unkasi gwake, ali fyinja malongo-ntandatu-na-fihano mbukusi. Loli i Bangeli likutubula uswe ukuti Abraham akapepelwikemo ku lufingo lwa Kyala, ukwisila mbusitakwitika, loli ali gwamaka, ikupa ulutufyo kwa Kyala. Kangi Kyala, akabalilo ukufuma pa kabalilo, alinkungela umwene, loli umwene alisile ku lugelo ulwabumalikisyo lula bo ulusayo lwakali ukuboneka.

¹⁰ Kangi iyo yo njila ikyene kili nu Luyungu losa lwa Abraham. Kyala ikutupapo uswe ulugelo ulwabumalikisyo lula itolo bo Umwene akali ukupa ulufingo. Kangi linga ikyene kyakubombigwa, une ngulonda ukuyoba ikindukimo apa, panimwene, loli une ngukibanililaga ikyo. Ulugelo ulwabumalikisyo lula, ukuketa mumo ugwe kwamulilaga pa kyene. Kangi akabalilo kako Umwene alimpele Abraham ulugelo ulu, Umwene alimmwagile Abraham itolo gwabwanaloli mumo umwene ayilile akabalilo kako umwene andege. Lo lusayo luki ikyene kikuyaga ulubunju ulu linga uswe twe tukwega ulufingo Lwake lwa bubumbulusyo twabagile ukwima itolo ukuya babwanaloli mumo uswe twabombile akabalilo kako uswe twalimile apa nukukuyitikisiya ikylene. Kali unganga ayobile fiki, ima itolo ukuya gwabwanaloli.

¹¹ Kangi abalilo kanko umwene abombile iki, kangi akabanililemo umwanundumiana gwake mwene, loli ali kifuki

ukuyubika ummage gwāke nkipāmbaga kya Isaki, ukōnanga ubukēti bwāke. Umwēne ātalīle abīkile ubukēti, mōsa nkisu ikimanyigwe iki umwēne ālisibilene nakyo, ukuti umwēne ayaga pakuya nu mwanundumiana uyu. Kangi polelo akabalilo kako u mwanundumiana ālisīle, umwene ālalusigwe ukugomokesya kunyuma, kangi ukōnanga ulusūbilo lwēne ulu umwēne āli nalo ukuti u bukēti bwāke bufwanikisigwege. Kangi akabalilo kāko Kyāla alimbwene ukuti umwēne āli nsubiligwa ku lwītiko lula ulu umwēne ali nalo mwa Kyāla, Kyāla alinkukēta ukufuma ku myanya kangi Umwēne alinkuti, “Une ndapile ukwisila mwa Nimwēne ukuti Une nisakukusaya ugwe nukubāsanisya ugwe, kangi uluyungu lwako lwisakupoka ikipata kya ndugu gwake.” Lo lufingo luki!

¹² Kangi Rebeka, uyu yo ayaga pakuya mama gwa unjindikigwa, umfingigwa, umwanundumiana unguliligwa, akabalilo kāko umwēne ābīkīgwe ku lugelo ulwabumalikisyo, ulwa nnyāmbāla unhesya uyu umwēne akalimbwēnémo siku, pene kukuti umwene ākubwēne ukubomba kwa Mbepo Mwikemo. Kangi akabalilo kāko abapapi bāke balinkutoligwa ukwinogona lōsa kali umwēne abūkége nu nhesya uyu pamo mma, ukuya nkasi gwa u nnyāmbala uyu umwēne akalimbwēnémo siku, umwēne ātwāligwe ku lugelo lwa bumalikisyo. “Uswe twisakummwēga undindwāna nukundeka umwēne ayobe. Uswe twisakumpilika umwēne ukufuma kukanwa kāke kali umwēne isakubūkāga, ena pamo umma.”

¹³ Iyo yo njila ikyēne kikutwāligwa ku lōsa u Luyungu lwa Kyāla. Ugwene gubagile ukuya ndomo gwāko. Kyāla ikulōnda ukupilika ukufuma kwa ugwe.

¹⁴ Popāpo akabalilo kāko umwēne ābīkīgwe ku lugelo, umwēne akīlamwilémo i miniti siku. Umwēne alinkuti, “Une ngubūkāga.” Une nkiganile ikyo. Komma, “Unko une ninogone tāsi. Unko une mfunde ikyēne mōsa.” Umwēne āli lōsa ahahīgwe. Abo bo bāndu aba Kyāla abagile ukubōmbēla, akabalilo kāko ugwe uli lōsa uahīgwe ukuti Kyāla isakukyūnga ulufingo Lwāke. Alinkuti, “Une nisakubūka.”

¹⁵ Kangi abāndu bāke polelo, bapakīgwe fiyo, lumu bakāménye ikyēne, lōli abēne balinkusolola bo abēne bikwāla amaboko gābo pa ilumbu gwābo, kangi umwānundindwāna gwābo; uyu ummogi, unkeke undindwāna gwa kiJuda, bo abēne bikumbika umwēne pa ngamila nukuntuma umwēne ku kisu ikihēsya, pakati pa bāndu abahēsya. Lōli kyālipo i Kindukimo pa bēne. Abēne balinkuti, “Unko u luyungu lwako lupoke ikipata kya ndugu gwābo. Yaga ugwe yuba gwa maelifu ga maelifu-elifu.”

¹⁶ Kangi, umwīsyūgu, u luko lula ulwa bāndu na bāndu aba Kyāla bībalénie ukufuma ku nyānja ukubūka ku nyānja, ukusyūngutīla ikīsu. Mu busyūke bula abēne bisakuyaga bo ndōndwa sya ku Mwānya, bo sila imuli inyēlu sikwēga ubuyo

bwābo, bo isyēne sikukīnda mmwanya. Kangi akabalilo kāko abēne bikwīsa, abēne bisakuya bo nyānja kifuki i . . . pamo misānga kifuki kiloboko kyanyānja. Bisakuyapo maelifu ba maelifu-elifu ga bene.

¹⁷ “Uyungu lwāko lwisakupoka ikipata kya ndugu.” Ulo lo lwāli lufīngo lwa Kyāla ululapīgwe, “U uyungu lwa Abraham.”

Polelo, mwa Mbepo Mwikémo Gwake, ukukēta ukuti u māma āyaga pakuya kiyabo kya mwanundumiana, yōpe, panongwa yakuti abēne bo kiyapo kya mbili. Polelo, u Mbepo Mwikémo bo ikubombela ukwīsila mu bāndu aba, āyobile, “Umwēne . . . Unko u uyungu Lwāko lupoke ikipata kya ndugu.” Polelo, Kyāla ikulapa Umwēne ābagīle ukupoka ikipata kya ndugu, polelo ngimba bo buyo buki kila kikubīkapo i Kipānga kya Kyāla gwābūmi?

¹⁸ Uswe yoswe Luyungu lwa Abraham. Namanga, uswe, pakuya bafwe mwa Kristi, uswe tuli, ega pa Luyūngu lwa Abraham kangi tuli bākilingo nu mwēne, pāsi pa lufīngo ululapīgwe lulalula. Uswe yoswe Luyungu lwa Abraham, kangi yoswe bingilakilingo kya lufīngo lulilōsa ulu lwāpīgwe nu mwene. Lōli akabalilo kāko ingelo sikwīsa, apo po uswe tukutoligwa. Lōli une ndikwītika mma ukuti u Luyūngu ulwabwanaloli lwa Abraham lwisakutoligwa. Abēne bisakwīma itolo ukuya bakifu kangi basubiligwa bo mūmo Abraham ābōmbīle.

¹⁹ Lilino uswe tukuketa ukuti Kyāla akabagila ukuyoba akandukamo pamo—pamo ukutēndēka ulufīngo lulilōsa penepapo Umwēne ikufwanisyaga ulwēne. Umwēne ikufimbilisigwa ukubomba ikyo ukuti ayege Kyāla. Ifyīnja kunkyēni, akabalilo kāko abāndu bababa, abāndu abafīngigwe, u uyūngu lwa Abraham bāli pa bwēndo bwābo, bikubūka nkati mu—mu kīsu ikifīngīgwe, kyālipo ikipata yūyo ālimīle, kangi mmwanya ukulwāna nu mwēne, kangi ikyēne kyāli nkundwe gwāke mwēne, Moabu, uyu āyōbīle, “Ugwe utisakukilania ikīsu kyāngu. Une ngwisakukēta ku kyēne ukuti ugwe utisakukilania i kīsu kyāngu.”

²⁰ Umwēne alinkuti, “Linga ing’ombe syītu sikumyānda lililyōsa lya līsu lyāko pamo linga isyēne sikunwa galigōsa amīsi gāko, uswe twisakuhōmba panongwa ya kyēne.”

Lōli umwēne alinkuti, “Ugwe utisakukilania ikīsu iki.”

²¹ Lōli ulufīngo lwa Kyāla lulinkwīkoléla mu mbwanalōli. Popāpo abēne balinkubūka nukwakummwēga unsololi gwābo, Balaamu, nukuntwāla umwēne ukusuluka ukugūna abāndu. Kangi iki kyo iki umwēne āyobile. Abēne bāgelile ukunnāngisya umwēne ikiyābo ikibibi ukukīnda ikya luyūngu ulusayīgwe, lōli Kyāla alinkunnāngisya umwēne ikiyabo ikinunu ukukīnda ikya ulwēne. Umwēne alinkuti, “Aligwēsa uyu ikuguna Israeli isakugunīgwa, kangi aligwēsa ikusaya umwēne isakusayīgwa.”

Kangi ifipĩngo filinkusulusĩgwa kangi Israeli alinkukilania ingubo. Kyāla āfingile umwēne isakupoka ikipata kya ndugu gwāke.

²² Kunkyeni, mfyinja, palinkwisa yumo ni ngamu ya Danieli, uyu ali mu lukindi lwa Luyungu Lwabunyafyale ulu, kangi mu lukindi lwa fingo, panongwa yakuti umwene ali Luyungu lwa Abraham. Kangi Kyala alinsalile umwene bo lukali ulwalo lwa kisu, ukuya nsololi Gwake, kangi umwene alitugele nubukifu kangi umwene alitugele nulubilo. Kangi mope mu kisu ikihesya, umwene alinogonile mu ndumbula yake, “Une ndisakwifitisa nimwene na bene.” Ulo lo Luyungu lwa Abrahamu ulwanaloli; ukwitugala nkisu iki kikindene, ukwitugala mbandu aba bakindene, loli pope nkifu ku lufingo lula. “Une ndikwifitisa nimwene na bene. Une nisakusyalaga gwabwanaloli.”

²³ Kyāla alinkumbika umwēne pa lugelo bo Umwene ābombile ku gwīse, Abraham. Kangi u mwalafyale alinkuti, “Ugwe pamo kuyaga yumo mwa uswe nu kwiputa mu njila uswe tukwiputa, kisita apo une ngukusopelaga ugwe mu mbako iyi yiswile ni ngalamu isyanjala.”

²⁴ Danieli, ngati Abraham ugwise, alinkuti, “Ugwe ubagile ukunsopela une mu mbako ya ngalamu loli une ndisakufugama ku kilikyosa kya fifwani fyako. Une ndisakwega mma ubwiputi bwako ubwasikali. Une nisakwitugala gwabwanaloli kwa Yehova.”

²⁵ Kangi pala palinkwisa ukubonekela pabwelu polelo. U mwalafyale akyungile ulufingo lwake kangi alinkumpimba unsololi yula, pamo alimpimbisigwe umwene nukusopigwa mu mbako ya ngalamu. Kangi akabalilo kako ingalamu sila, undugu gwa Danieli, silinkubopela kula ku nsololi, Kyala akyungile ulufingo Lwake. Umwene alinkupoka ikipata kya ndugu. Kyala alinkwima u Gwandumi pala pankyeni pa ngalamu sila, nukwega ikipata. Kyāla ikwima nu lufingo Lwāke. “Umwēne isakupoka ikipata kya ndugu.” Kyala āyobile lulo.

²⁶ Polelo balipo batatu abakongelelapo pasi pala aba bafingile bene ukuya basubiligwa ku nongwa yila, aba bali naloliloli Luyungu lwa Abraham, kangi abo bāli Shadraki na Meshaki na Abedinego, kangi abēne bābikigwe ku lugelo. Kangi abēne balinkuyoba, “Linga umwe mutikufugama akabalilo kāko umwe mukupilika isambo sikukuba kangi ingangabwite sikukūta, linga umwe mutikwīnama ku bwīpūti bwītu, kangi nukusōkāko ku findu fila umwe muku—mukwimililila! Kangi umwe mwēsa muli batime, mulimōsa. Ubwīpūti bwīnu bukaya bwākukīnda bwa aligwesa mma.” Ngimba uswe tutikupilika ikyo akabalilo kōsa? Lōli u—u bwīputi bwa Yeso Kristi bukīndēne. Amaka ga busyūke Bwāke makīndāne. Uswe tuli bāndu bakīndāne,

abāndu abaswīgīsyē, ubupūti ubwabunyafyāle. Kyāla ikupela ubukīndāne.

²⁷ Lōli akabalilo kāko abēne bāyobile, “Umwe mukufimbilisigwa ukuya yumo mwa uswe.” Ikyēne kyābagile ukuya mōsa kinunu na Shadiraki na Meshaki na Abednego linga abēne bālōndāga ukuya yumo mwe bēne, lōli nasiku abēne ukuya yumo mwa bahēsya. Lilino, abēne balinkuyoba, “Linga umwe mutibōmba ikyēne, uswe tuli ni kifigo apa ku ng’ango, iyi uswe tukwīgula lōsa nukubasopelāmo umwe nkati mu yēne, kangi umwe angali mukulōnda ukuya mwali yumo mwa uswe.”

²⁸ Abēne balinkukūmbukīla ulufīngo. Abēne balinkubakūyisya abēne kulakula ukusuluka ku ng’ango ya moto. Kangi akabalilo kāko abēne bāligwīle ikifigo nukubasopa abēne mu ndapi sila, undugu gwābo uyu ābagile ukubalya abēne, abēne bapokile ifipata fya ndugu gwābo. Kyāla alinkutuma u Mwānundumiāna Gwāke mu ndapi sya moto sila nukutalalisya utupepo, nukuyoba kwa bēne akabalilo kōsa abēne bāli nkati mula. U lufīngo lwa Kyāla lulinkwikolela nubwānalōli. Abēne bāpokile ikipata kya ndugu. Ukugelīgwa tasi, polelo abēne balinkupoka ikipata kya ndugu.

Ngimba ikyēne akāli Yeso Uyu ātēndīke ulufingo? “Linga ugwe kutwālāmo siku ubusofye kwa yumo mwa aba abanini aba, ikyēne kili kanunupo ibwe lyakusyēla lyāpinyigwe mmakosi gako kangi ugwe gwamilwigwe mbusolofu bwa nyānja. Komma nukutwāla ubusofye ku aba abanini aba bābo bikwītika mwa Une. Kangi ifika ifi fisakukongaga abene aba bikwitika mwa Une.”

²⁹ Umwēne ātēndīke ubukīndāne. Umwēne ātēndīke ukunāngisya kwa aba nalōlilōli bikwītika kangi iki nalōlilōli kikālītike.

Pala, bwīla, fikuyapo ifilūndilo fitatu ifya bāndu, ifyo fyo: abasitakwītika, abīpēla-bītiki, kangi abītiki. Lōli Kyāla ali nayo injila iya kosisimikisya ywani yo mwītiki. U mwītiki yula ikwīma nubukafu pa iki Kyāla ikuyoba ukuya Bwānalōli. Ena.

³⁰ Umwēne āli Eliya, um’Tishbi, akabalilo kāko ikyēne kyālisile ku bubonesyo, mpaka umwēne inogonāga umwēne āli yo mwēne ntiga nkīsu uyu ākali ikwitūgalila Kyāla. Kangi u mwalafyāle ayaga pakumbika umwēne pāsi pa lugelo. Kangi abēne balinkumfwīma umwēne. Kangi akanīni kala, akēhe akapakigwe-langi, ni ngamu ya Yesebeli, kalinkutilisya ubūmi bwāke. Kangi akabalilo kāko ikyēne kilinkwīsa ku bubonesyo, Eliya āpokile ifipata fya ndugu gwāke nukusanusya ikīsu kyōsa ukugomokela kwa Kyāla kāngi. Kyāla ikwīma nu lufingo Lwāke.

³¹ Umwene āli Mōse, yope ukufuma pakufuma mu lukindi lwa Luyungu lwabunyafyale, u Luyungu lwa Abraham, ukuti akabalilo kāko umwēne ātumīgwe pāsi mu Igupti, ukuponesya abāna ba Israeli; kangi Kyāla ālīmpēle umwēne ifimanyilo ni

fiswigo ukubõmba, nukutika ikĩsu, nukutwāla pānja ifyūla, ni fimbata, ni ngĩsi, ni fula ya mabwe, ni fula, nu moto, nukuti ābõmbile ifika fyõsa ifi. Lõli, akabalilo kāko umwēne abalõngwisye abēne pānja ni kiboko kya Yehova, palinkwisa akabalilo kāko umwēne ālyāgēne ni kipata pakati pa mwēne ni kĩsu ikifingigwe. Pala ālipo Sumbi Unkesefu, ikipīngo ukukilania injila. Abēne bāsyūngutiligwe nkati na babwite ba Farao, ifyāmba, kangi ululāngalānga, na Sumbi Unkesefu. Lõli Mõse alinkwisa nkēni nukupoka ikipata kya ndugu, nukukilania u Sumbi Unkesefu, umfu umumu, bo mūmo umwēne endaga pa nsebwe ugwalufūmbi. “Umwene isakupoka ikipata kya ndugu.” Kyala āyobile mulamula, kangi ikyo kikumasya ikyēne.

³² Kwāli itolo ifyīnja finini kunyēni akabalilo kālo ingelo sikwisa, kangi ikipānga kilinkuya itolo kisanyendigwe mōsa, pakuya kili kipepe fiyo kuli ikilūdilo kya bāndu ukubõmba akabalilo ikindukimo itolo kitikuboneka ukubõmbigwa mu njila iyi ikyēne kibagilile ukuya. Kyāla ikupela ikyēne mu njila yila. Kyāla ikutwāla ubutulwe nkipānga, “U mwanundumiana aligwesa uyu ikwisa kwa Kyāla ikufimbilisigwa ukugeligwa, nukusisimikisigwa, nukugeligwa.” Umwēne ikwītikisya ububine ukukutika ugwe. Umwēne ikwītikisya imbungo ukwisa pa ugwe, ukukugela ugwe nukukusisimikisya ugwe, ukunāngisya ikĩsu ukuti ugwe gwe nalõlilõli Luyūngu lwa Abraham. Umwēne ikwītikisya ikyēne mbwigāne Bwāke Mwēne. Umwēne ikwītikisya ifyākubõngotola. Umwēne ikwītikisya abināko ukusāmbuka ukulwāna na ugwe. Umwēne ikwītikisya ifindu fyõsa ifi, nukummwābula u mōhēsi, ukukugela ugwe. Kangi umwēne isakubõmba fyõsa nukwēga ubūmi bwāko. Umwēne ābagile ukukusopa ugwe pakitala kya bukubilwe. Umwēne abagile ukusanusya abapalamani bāko ukulwāna na ugwe. Umwēne abagile ukusāmbusya ikipānga ukulwāna na ugwe. Umwēne abagile ukubõmba kalikõsa, kangi ubwēne bo bwigāne bwa Kyāla kuli umwēne ukubõmba ikyēne. Uswe tumanyisigwe ikyēne kyo kipalapo ukukīnda golidi, kwa uswe.

³³ Bule isya Abraham na Isaki, pa kyāmba, yūyo ulufīngo lwāpēgigwe? Kangi nu busūbiligwa bwāke nukumanya kwāke, nu lwītiko lwāke mwa Yehova, ikyēne ko kwīsila mula, kangi mula mwēne, ukuti Kyāla alinkukētēla pāsi nukuyoba, “U Luyūngu lwāke lwisakupoka ifipata. Une ndapile pa Nīmwené ukuti Une nisakubõmba ifindu fyõsa ifi.” Kukayako nayumo unkulumbapo Umwēne ābagile ukulapilapo, lõli Umwēne ālapile mwa Yūmwēne.

Polelo, linga Umwēne ālimmwītikisya Abraham ukugeligwe ukubuka ku buyo ubwabumalikisyo bula, Umwēne ikufimbilisigwa ukukugela ugwe na une kuli kabalilo ka bumalikisyo kala, kala akabalilo ka linogono akabalilo kāko kilikyõsa kili kubutali na ugwe. Ugwe kufimbilisigwa ukwima pa gwimwēne apo. Haleluya! Ikyo kyo kyene.

³⁴ Ima pa gwīmwéne. Sōkaga panja pala nukuti, “Palema nalinga Umwene ikungóga une, pōpe une ngunsubilaga Umwene.” Ulo lo Luyungu lwa Abraham. Uyo yo Yūyo uyu ikupa ulufingo. “Kali kyo fiki abāngi ba bēne bikuyoba, abangi ba bēne bikubōmba; kwa une ni nyūmba yāngu, uswe twisakumbombelága Kyāla.” Alinkuti, “Linga abāngi ba bēne bikuyoba, ‘Kikayako nakimo ku kyakubonekela. Ikyēne kyo kipāmba kya kinyenyemusyo’; kwa une ni nyūmba yāngu, uswe twisakumbombelága Kyāla.”

Kangi une nīganīle ukwīma na Pauli papapa apa, nukuti, “Mu njila iyi yikubilikigwa ‘lusāmbuko’ momūmo ngwīputila une u Kyāla gwa batāta bītu.”

“Palema nalinga bayepo abayobiyobi bikwīsa nkipānga, palema nalinga bayepo abaniongasi, kangi palema nalinga abēne bayege luko losa lwa basololi abasyōbi na kilikyōsa kikwīsa nkipānga pakati pa bāndu, kangi mbupalamani na kilikyōsa; lōli kwa une kangi ku nyūmba yāngu, uswe twisakubōmbéla u Ntwa. Palema nalinga bōsa bikuleka ukwīsa, kangi palema nalinga ikipānga kikuya kitalale, kisitakupasya, une ni nyūmba yāngu, twisakumbombelága u Ntwa. Palema nalinga umundu yumo ālīputiligwe kangi akāli kanunu umma; ikyo kikaya bakimo ikyākubōmba ni kyēne; kwa une ni nyūmba yāngu, uswe twisakumbōmbelága u Ntwa.” Imbēfyo ni ngelo.

³⁵ Abāndu bakaya basitakutoligwa, lōli Kyāla ali. Umūndu, ugwe kubīka ilinogono lyāko pa mūndu, umwēne isakutēdeka ubusobi. Lumo kisitakwīgana, lōli umwēne isakubōmba ikyēne. Kyāla ikwītīkisya umwēne ukubōmba ikyēne ukuti Umwēne abagile ukusenyēnda ulwītiko lwāko ukusōkāko ku mūndu. U lwītiko lwītu lukaya m’mahala ga mūndu mma, loli mu maka ga busyuke bwa Yeso Kristi. Apo po pāpo u Luyungu lwa Abraham ulwābwānalōli lukwigēmekesya ulufingo lwābo. Panongwa yakuti, abēne babagile itolo ukuya Luyungu lwa Abraham akabalilo kāko abēne bakwāmbilila u Mbepo Mwikemo. Kisita Mbepo Mwikémo abēne bakaya Luyungu lwa Abraham. U lwītiko lulula lula ulu lwāli mwa Abraham lukwīsa mwa mwītiki. Kali kyo fiki iki kikuboneka pamo bo bukīndāne buki, u mwītiki ikukūyīla mulamula nkyēni.

³⁶ Abatēndéli balinkugomoka nukuyoba, “O, ikyēne kyo—ikyēne kyo butoyofu ukugela. Kukayapo nu bufūmbwe ubwa kukīndilila pabutalipo palilpōsa, panongwa yakuti abāndu bala gyo mitāli kwīsīlya kula. Kangi abēne bali ni sikali ingulumba, kangi abēne—abēne bali ni ngwēbo, kangi, fiki, uswe kangi twābonekága ngati mbāsi pamwanya pa lubafu lwa bēne.”

³⁷ Une ngamanya, lōli une nsōngígwe ukwītīka apa ukuti Yoshua āli itolo akanini panini akāndu, itolo akanini panini, akanāndi akīnitu. Une mbagile ukunketa umwene ikunyēla mmwanya, pa—pa luko lumo ulwa ibokosi, kangi alinkuti,

“Banyāmbāla kangī bakūndwe,” ku bāndu maelifu-elifu mabili, “uswe tuli bākukīndapo ukubagīla ukwēga abēne.” Muketile? Nongwa ya fiki? Lwālipo pala u Luyūngu lwa Abraham. Kyāla āpēle ulufīngo. Lula lwāli kyakupoka kyābo. Kyāla āpēle ulufīngo. Kali ifyakulwana fyāli fyo fiki, u Luyungu lwa Abrahamu ulwābwanalōli lwāyobile, “Uswe tubagile ukwega ikylene panongwa yakuti Kyala ātupēle ikylene kwa uswe.”

³⁸ Pala umwe mukwīma ulubūnju ulu. Pala kikwīma i Kipānga kya Kyāla gwabūmi. Une ndikupāsya iki aligwēsa uyūngi ikuyoba, iki ungānga ikuyoba, iki kalikōsa, iki unsitakwītīka ikuyoba, uswe tubagile ukukīnda pakufwāna ku kalikōsa aka kakwīsa mula. Uswe yuswe Luyūngu lwa Abraham, kangī uswe twisakupoka ikipata kya ndugu, kali undugu yo fiki. Kyāla āpēle ulufīngo. Lula lwāli lwābo, ikyakupoka kyābo.

³⁹ Ububūmbulusyo kyo kyakupoka kyāko. Ubpoki kyo kyakupoka kyāko. U Mbepo Mwīkēmo kyo kyakupoka kyāko. Kangī balipo abakulumba, amaelifu ga balūmbilili na fyōsa bo ifyo nkīsu umwīsyūgu, aba bikuti, “Ikyo kikaya lūlo mma.” Lōli u Luyūngu lwa Abraham lumēnye ikyēne kili lūlo. Abēne bikwīngīla mulamula nkati nukupoka ifipata fya ndugu. Kyala atile abene bisakubombaga. Abene bikwītīka ikylene panongwa yakuti ulwene lo lufīngo. “Lwāke u Luyungu lwisakupoka ikipata kya ndugu.” Lilino ugwe kwisakīnda ngamo mu ngelo, imbēfyo.

⁴⁰ Kangī Yoshua ālimile pala, nsubilīgwa. U mwīnitu unnīni alinkuti, “Une ndikupāsya kali banywāmu bulebule abēne bali. Une ndikupāsya lo luko luki lwa ngwēbo abēne balinasyo, bo bunywāmu bulebule utwāya twābo tuyēngelīgwe ni mbaso, kangī bo bukulumba bulebule ikyēne kili. Ulufīngo lwītu lo, lwākuti, ‘Ifipata fisakupokīgwa nu Luyūngu lwa bāna ba Kyāla,’ kangī uswe tukubūka kwīsīlya ukwakwēga abēne. Uswe tukīndilēpo ukuya bafwāne na bēne.” O, ulo lo Luyūngu ulwabwanalōli.

⁴¹ Bongi ba abēne aba bāpāpīgwe, uluyūngu lwakipelīgwa, balinkuti, “Uswe tukubagīla ukubōmba ikyēne. Kukayapo ukufūmbwa kwa kugela. Muketile, uswe imbalilo yītu nninipo. Uswe tuli bāpasīpo; uswe tuli filifyōsa.” Kali fiki, umwēne alinkutolīgwa... Abēne bākētāga ku... iki ikisige kyākētīle. Kangī Yoshua ākētāga iki Kyāla āyobile.

⁴² U Luyūngu lwa Abraham lutikukēta ku findu filifyosa ifyakipelīgwa. Abēne bikukēta ku iki u Ntwa āyobile. Ulo lo lufīngo. Bule linga Abrahama ākētīle ku kipelīgwa? Ku nkikulu ifyinja mia yumo fikīndilepo... Malongo mahano-na-mana mwene aali. Kangī umwēne mia yumo. Kangī ālitūgēle nu mwēne ukufuma pāpo umwēne āli ndīndwāna nnīni, kangī umwēne āli ndumiana unnīni, kangī kisita luyūngu. Umwēne akāketīle ifindu ifyo mma. Umwēne alinkuti umwēne ālyēgile ifindu

fila ukuya ngati ifyēne fikālīko, namanga umwēne akētága itolo ku iki Kyāla āyobīle. “Une nisakukusaya ugwe, Abraham, kangi Une nisakukupāpo ugwe uluyūngu ukwisila mwa Sarah.” Kangi umwēne alinkwītīka ikyēne. Ugwe utikukēta ku bupīnge. Uswe tukukēta iki Kyāla āyobile. Kyāla āyobile ikyēne, ikyo kikumasya ikyēne.

⁴³ Popāpo polelo akabalilo kāko umwēne ikusuluka ku Yorodani, akabalilo kāko Yoshua ātēndekīgwe ukuya ndagilimbu-nyafyale gwa bwīte, kangi abēne bikwīsa kulakula ku lwēnge lwa mīsi kangi bābagile ukukēta kwīsīlya nukumbona Yeriko. Lōli, pakati pa bēne, akabalilo kāko Yoshua ātēndekīsyē ababwīte bāke, kyālipo ikipata. Ikipata kila kyābilikigwāga Yorodani.

Lōli u lufīngo lwa Kyāla lununu pa kipata kilikyōsa. Kali kyo kipata ikyēne kili, ulufīngo lwa Kyāla lununu. “Umwene isakupokaga ifipata ifya ndugu gwake.” Ikyo kikumasya ikyēne.

Akabalilo kako umwēne ikwīsa pāsi ku Yorodani ulubunju lula, lumo, une nguyaga pakwītīka ukuti u mōhēsī āli na mabīngu agāmbélo gakwēléla palipōsa, amīsi amanywāmu agaiyolo agandipa gikubunila pāsi, imigūnda gyāpyāgilīgwe ukukilania nu mwēlésyo. O, ko kabalilo ka ngelo kaki! Loli Yoshua alinkuti, “Itēndekesyāga, umwe mukuyaga pakulubona ulwīmīko lwa Kyāla.” Kangi abēne balinkwikemesya bēne nukwītēndekesyā, ukwītēndekesyā akabalilo kāko kilikyōsa kyabonekāga ukuya kikīndāne. Lōli lula lwāli Luyūngu lwa Abraham, uyu Kyāla ālapile, “Une nisakumpa umwēne ikipata.” Umwēne ikwīsa ku Yorodani, kila kyāki kipata kyāke, kangi umwēne alinkupoka ikyēne.

⁴⁴ Gamo mwa malubunju aga une ngufimbilisigwa ukwīsa pāsi ku kipata ikyabumalikisyo kila nīne. Ugwe kufimbilisigwa ukusuluka pāsi ku Yorodani, lōli u Luyūngu lwa Abraham lwisakupoka ikipata. Kali ikyēne kyo fiki, umwēne isakupoka ikipata kya ndugu aligwēsa.

⁴⁵ Abanyāmbala bōsa bala bāli banyāmbāla abakulumba. Abēne bāfwīle ndukīndi. Lōli, kubumalikisyo, ilisiku limo mu Betelehemu gwa Yudai, u Luyūngu Lwabunyafyāle āpāpīgwe. Iki, bōsa abāngi ba bēne bāli itolo misyūngūlu. U Luyūngu Lwabunyafyāle lwāpāpīgwe, komma ugwa nnyāmbāla. Lōli Umwēne apāpīgwe mwa mfūnde, na maka mu ndepa Syāke, ukupōnjola ubufwe na gahēna. Kyāla ātēndīke ulufingo. U mundu gwāpalipōsa alinkutoligwa ukubōmba ikyēne. Loli linga Kyāla ikufinga ulufingo, Umwene yo itolo Kyāla yulayula Umwene āli akabalilo kanandi pabutasi, na Abraham, Yehovayire, u Ntwa isakupa injila ya kwēgēla ikipata. Ngimba uswe tukubōmbāga bulebule ikyēne? Yoshua āfwīle. Mōse āfwīle. Abāngi ba abēne balinkufwa. Lōli Kyāla āyobile, “Umwēne isakupoka ikipata kwa ndugu gwāke.” Ngimba

umwēne ikupokaga bulebule ubufwe? Umwēne ali nayo injila ya kubōmbéla ifindu. “Umwēne isakupoka ikipata kya ndugu.”

⁴⁶ U Luyūngu Lwabunyafyāle lyāpāpigwe. Umwēne āgeligwe mu njila yiliyōsa mūmo uswe tuli. Itolo bo mūmo ugwe ubagile ukugeligwa, momūmo Umwēne āli. U mōhési nakalinga ukummwēga Umwēne, akabalilo kāko Umwēne ālyāmbilile Mbepo Mwīkémó, ndulangalanga ku masiku ni filo malongo mana ukugeligwa. Kangi akabalilo kāko Umwēne āsókile pānja...Kangi ku bufwe Bwāke, abēne balinkwīngīsyā imisumali nkiboko Kyāke, nukufunyila nkisyo Kyāke. Umwene ābukile ukukīndámó mu bubine bulibōsa. Lōli akabalilo kāko Umwēne ali apa pa kīsu, Umwene asisimikīsyē ukuti Umwene ābagile ukuponjola ububine. Akabalilo kāko unna gwa nkasi gwa Peteri ālambaléle mbine, panongwa ya bukokonyale, Umwēne alinkupalamasya ikiboko kyāke kangi isekema yilinkundeka umwēne. Akabalilo kāko u gwabukoma alinkukūta ku kipata, “Bunyali! Bunyali! Linga Ugwe gwīganile, Ugwe ubagile ukumbela une ukuya kanunu.”

⁴⁷ Umwēne alinkuti, “Une nīganile. Yaga ugwe kanunu.” Umwēne āpōnjwīle kangi ālyēgile ikipata kya bukoma. Umwēne ālyēgile ikipata kya sekema.

Umwēne ātendike ikipeligwa kilikyōsa ukumpilikila Umwēne. Umwēne ali yo Luyūngu lwa Abraham, u Luyūngu Lwabunyafyāle, Yūyo ulufingo lwāpegigwēko; ku Mwēne, Abraham kangi u Luyūngu lōsa ulu lwalinkōngīle umwēne, mpaka ku Luyūngu Lwabunyafyāle, kangi u Luyūngu lōsa ukufuma ku Mwēne. U lufingo lwa Kyāla lo lwabwanaloli. Umwēne āpōnjwīle ububine.

Umwēne āpōnnjwīle ulupesyo. Akabalilo kāko undugu āfunyīle kīsyō Kyāke, ātikīle ikilega Kyāke, Umwēne alinkusyūmbutuka ulubafu ulungi. Akabalilo kāko abēne bakubulāga indefu ukufuma ku kīsyō Kyāke nukumfinyila Umwēne, Umwēne akalyūmenémó siku ukugomokesya. Umwene āpōnjwīle ikipata kya lupēsyo kangi alinkwēga ikyene.

⁴⁸ Polelo ugwe kuyoba, “Ilyōyo lyāngu litisakundeka une mbōmbége ikyēne.” Ugwe, Luyūngu lwa Abraham, ena, nkulumba, Umwene āpōnjwīle ikyene kuli ugwe.

⁴⁹ Akabalilo kāko Umwēne aywēgeligwepo, Umwēne akaywēgile umma ukugomokesya. Akabalilo kāko Umwēne alyūgiligwe, Umwēne ākyūngīle ulutēngāno Lwāke. Akabalilo kāko Umwēne ābilikigwāga u mōhesi, Umwēne ākolīle ulutēngāno Lwake. Umwēne āli ni mbombo yimoyēne, kangi yila yāli yo mbombo ya Tāta, kangi Umwēne alinkubūka palipōsa ukubōmba kila. Polelo, kubumalikīsyō, abēne balinkummwēga Umwēne kukipīngika. Ubufwe bwāfimbilisīgwāga ukukētāna na yu Mwēne. Bōsa ba bāngi ba abēne bāpōnjwīle inyānja, kangi

abène bāpōnjwīle ikipeligwa, kangī abène bāpōnjwīle ingalamu, kangī abène bāpōnjwīle u moto. Abène bāpōnjwīle kilikyosa lōli ubufwe. Lōli apa ālipo Yumo, ukutika indepa Syāke, nkati mula, amaka gakupōnjōla aga bufwe. Popāpo abène balinkwēga ifiboko Fyāke nukundambalika Umwēne mōsa nukunkomelēla Umwēne ku kipīngīka. Abène balinkunkoma Umwēne kangī abène balinkunkyapa Umwēne mpaka ififupa Fyāke filinkukēta ku Mwēne. Lōli akabalilo kāko abène bābōmbīle, kangī abène bābōmbīle fyōsa babāgile ukubōmba, ubufwe bulinkuntika Umwēne, bulinkuti, “Lilino une ngwegaga Ugwe bo une nābōmbīle Yoshua. Une ngwegaga Ugwe bo mūmo une nābōmbīle Danieli. Kangī une ngubōmbāga fyosa ifi, panongwa yakuti une ngukutēndekāga Ugwe gufwe.”

⁵⁰ Kangī Umwēne alinkufwa mpaka ilisuba lilinkuya ni soni pa lyēne. Umwēne alinkufwa mpaka ikipeligwa kilinkuya ni soni kangī icyēne kilinkutoligwa ukubombela. Ilisuba lilinkwīngīla pakati pa lisiku. Indondwa silinkutoligwa ukusōka pānja. Umwēne āfwīle mpaka ifimbakasya fyāli fitītu fiyo ugwe ukabagile ukukēta ikiboko kyāko pankyēni pa ugwe, pakati pa lisiku. Une mbagile ukwinogonela ikipeligwa kyāyobīle, “Unko une mfwe palikimo nu Mwēne.”

⁵¹ Nkundwe! Polelo u mōhesi alinkutuma u moyo Gwāke umpala ku fibwina ifisitalwālo ifya gehena. Kula ifipata filinkwīgūka, lōli Umwēne alinkusōkako pisiku lya butatu, ukupōnjōla icyēne. Amenī. “Luyungu Lwake lwisakupoka ikipata kya ndugu.” Āpōnjwīle ubufwe! Umwēne āpōnjwīle gehena. Pa lubunju lula ulwa Pāsa, Umwēne āpōnjwīle ilipūmba. Lilino uswe tukwīma, ukukīnda abapōnjōli, ukwisila mwa Umwene Uyu ātuganile uswe.

⁵² Pa Lisiku lya Pentekosti Umwene alinkutuma pāsi Mbepo Mwīkemo, ukukīndilīla, ukukīnda a Bāpānja, ukwēgamo u Luyūngu lwa lufingo. Ukupa ku Bāpānja, abatāgīgwe, ukupa ku bēne ulōsyō lwa Mbepo Mwīkēmo, ukubatwālīla abēne u Lufingo. Lilino uswe tuli nu bwābuke ukupōnjōla ububine bōsa. Uswe tutikufimbilisīgwa ukupōnjōla ubwēne; ubwēne butalīle bupōnjolīgwe. Uswe tukufimbilisīgwa itolo ukufumusyā u lufingo nukubūka ukwakwēga icyēne. Ikyēne kyo kitalīle kipōnjolīgwe. Ubufwe bupōnjolīgwe. U gehena apōnjolīgwe. Ububine bupōnjolīgwe. Ulupefyo lupōnjolīgwe. Abōhēsī bosa bapōnjolīgwe. U gehena apōnjolīgwe. Ubufwe bupōnjolīgwe. Ilipumba lipōnjolīgwe. Uswe tukwīma nkipata, ukwēga icyēne, tutikufimbilisīgwa ukutusulīla ni kipolopolo nakimo. Ikyēne kyo kyōsa kihōmbīgwe.

⁵³ Undugu gwake, umwēne isakupokaga ikipata kya ndugu gwake. Ngimba balinga? Maelifu ga maelifu-elifu; umwēne isakupokāga ikipata kya ndugu gwāke, undugu aligwēsa. Umwēne āfyūkīle ukufuma ku bafwe. Uswe tupokīle icyēne panongwa yakuti Umwēne ātupēle icyēne kwa uswe. Ikyēne

kyo kyābupi kyaitolo, palubafu lwa fyōsa ifyo, kangi kilikyōsa iki Umwēne abōmbile, kangi alinkupōnjola ikipata kilikyōsa. Umwēne āpōnjwīle ububine, alinkwēga ikipata. Ikindu kyene iki uswe tubagile ukubomba ko kwēnda ku kipata, ukuyoba, “Mu Ngamu ya Yeso Kristi, u Mponjoli!” Amen.

⁵⁴ Akabalilo kāko ukwēne kukwīsa kabalilo akākufwa, kangi ubufwe bulinkuti, “Ngētēsya ube ngumpela umwēne ukugomokela pa bwīpūti bwāke.”

⁵⁵ “Mu Ngamu ya Yeso Kristi gwa Nazareti, gomokela kunyuma, Yorodani!” U Luyūngu lwa Abraham lukwēga ikipata.

⁵⁶ Fiki, Pauli āyobīle, akabalilo kāko abēne bitēndekeyāga ukutumula untu gwāke, u Luyūngu lwa Abraham, umwēne alinkuti, “Bufwe, kali kugu ukasufi kako? Lipumba, buli kugu ubuponjoli bwako? Ndaga kwa Kyāla Yūyo ikupa ubupōnjōli ukwisila mwa Yeso Kristi.”

⁵⁷ Umwēne isakupoka ikipata kya ndugu gwāke, ega ikyēne. Lilino, umwene akatikilīgwa mma ku kipata. Umwēne isakupōnjōla ikyēne nukwēga ikyēne. Umwēne isakupoka ikyēne. Ikyo kyo kili mmaka gāke mwēne.

⁵⁸ Mu Kipanga kya Kyāla gwābūmi, ulubunju ulu, mulambalele amaka aga kubūmbulusya ububine bōsa. Mu Kipanga kya Kyāla gwābūmi mulāmbalēle amaka aga kupōnjōla ulupefyo lōsa. Mu kupoka kwa Kipānga kya Kyāla gwābūmi, ulubunju ulu, mulāmbalēle amaka ukupinya mminyololo ubutulwanongwa nukubusopēla ubwēne pānja, nu kwāmbilila ulosyo lwa Mbepo Mwikemo, mu Kipanga kya Yeso Kristi.

“Kilikyōsa iki ugwe kunyonywa, sūma mu Ngamu Yāngu, kangi ikyēne kisakupīgwa kwa ugwe. Akabalilo kanini, kangi ikīsu (aba bakaya-Luyūngu, uluyungu ulu lukamesīgwe) kitisa kumbona Une kangi mma. Lōli umwe mwisakumbonaga Une, kabuno Une ngwisakuyaga na umwe, mope nkati mmyinu, ku bumalikisyo bwa kisu.” Fyo fiki? U Luyūngu Lwabunyafyale. “Imbombo isi Une ngubomba, numwe mwisakubombaga. Une nisakusimikisya Nimwēne ukuti Une ndi na umwe, kabuno ifimanyilo ifi fisakukōnga abēne aba bikwītīka.”

Umwēne isakupoka uluyūngu lwa ndugu gwāke. Umwēne isakupoka. Uluuyungu Lwake lwisakupoka ikipata kya ndugu, kali kyo fiki ikipata kili. Linga ubwēne bo bubine, lupefyo, butulwanongwa, kyo kipata nki ikyēne kili, ikyēne kipōnjōlīgwe. Kangi u Luyūngu lwa Abraham lupokile ikyēne.

⁵⁹ Ngimba umwe mukaya basangalufu, ulubunju ulu, ukumanya ukuti uswe tukwīma lilino ukuya bakīnde ukukīnda abapōnjōli? Bakīnde ukukīnda abapōnjōli! O, kikayapo nakimo ikyākulwīlāpo. Ukulwa kumalike. Ūpyoto akubīgwe. Indembela yifyūkile. Kangi nkati mwa kilundiko kya butulwanongwa kilikyōsa, pakati palipōsa pa kyūmba kya bubine, kyo kyaiyolo

ikipingika ikyamagengelemia, kibyaligwe ni Lilopa lya Yeso Kristi, u Mponjoli. Ikindu kyene uswe tukubomba ko kwitika, keta nu kuyamumi.

“Une nguyaga na umwe. Une ngusisimikisyaga. Abandu bikwisa mula mmasiku ga bumalikisyo, kangi nukuti, ‘O, mulimosa, ikyo *kyali*.’ Loli Une nisakuyaga na umwe. Kangi fifindu filafila Une nabombile, apa pa kisu, Une nisakuyaga mwa umwe, ngubomba fifindu filafila. Polelo abene bisakumanya. Abene bisakumbona Une. U...A bandu Bangu bisakumbona Une. U Luyungu lwa Abraham lwisakumbona Une. Abene bisakumanya Une. Abene bisakunyagania Une. Abangi bisakungolélaga Une, ‘Bezebabu,’ itolo mumo abene babombile. Loli umwe mwisakumanya Une, kabuno Une nisakuyaga na umwe. Umwe mwisakumbona Une, ukumbona ni fisige fyinu. Umwe mwisakumbona Une, kabuno Une nisakuyaga na umwe, kope nakukubumalikisyo bwa kisu, fifindu ifi Une ngubomba. Umwene yu ikwitika pa Une, imbombo isi Une ngubomba isakubombaga yope, uluko lwa mbombo silasila.”

⁶⁰ Kangi, umwisyugu, i Kipanga kya Kyala gwabumi kili nu lusako lwa kwima nukuketa ukuponjola, unsyusigwe Yeso Kristi, u Mwanundumiana gwa Kyala gwabumi, imile alipo, ikwitugala mu Kipanga Kyake, ikubomba ikindu kilakila iki Umwene abombile akabalilo kala. Apo uswe tukupoka ikipata kya ndugu aligwesa.

⁶¹ Linga ugwe uli nagwe u ndugu ulubunju ulu, polelo, nkundwe gwangu, kilipo itolo, linga ugwe gwe Luyungu lwa Abraham, ukufuma pakupilika iki, bakayapo abohesi abakufwana mu gehena aba babagile ukukyunga ikipata kila panyeni pa ugwe. Ikyene kisakwiguka. Une ndinkupasya iki ikyene kili. Ugwe endaga kulakula kula, ukuya Luyungu lufingigwe, yoba, “Une ngwega iki ukuya kyangu. Iki kyo kyangu, panongwa yakuti Kyala alapile ukuti Umwene isakufyusa Yeso, kangi, ukwisila mwa Yeso, une nisakuponjola ikyene. Une ngwisa mu Ngamu ya Mponjoli yula, Yeso Kristi. Gomokela kunyuma. Une ngukilania.” Ameni. “Umwene isakupoka ikipata kya ndugu.” Polelo ima pala, ni fibega fyako kunyuma ni kisigo kyako kikumulika, ukupililigwe ni Lilopa lya Ntwa Yeso. Undugu isakuyagania ikyene.

⁶² Linga ugwe uli nu kufumbwa, yoba ku Mwene lilino akabalilo kako uswe tukusuma, ugwe nkati muno, ulubunju ulu, akabalilo kako umwe mwine me imitu gyinu. Kangi linga ugwe uli nu kufumbwa, ngimba ugwe kufyusyaga ikiboko kyako itolo kwa Yeso? Kangi itolo yoba ikyene mu ndumbula yako, mu ndumbula yako, kangi yoba “Ntwa, Ugwe umenye ukufumbwa kwangu. Lilino, une mbilike, ulubunju ulu, kangi ikyo kyo i Bangeli, ‘Umwene isakupokaga ikipata kya ndugu.’ Une ngwisa ukupoka ikipata. Lumo une ndi ni lyoyo. Lumo une ngufumbwa

u Mbepo Mwikémo. Ubutulwanongwa bumbinyile une pási. Une ndinako ukufumbwa. Lóli une ngwisa kukipata lilino. Une nguya pakwéga ikyéne, ulubunju ulu, ikipata kyāngu. Popāpo, sema, une ngwisa ngukilania.”

⁶³ Nsayígwa Ntwa, Ugwe ugabwéne amaboko gōsa. Kangi Ugwe umenye ili lyo Lisyu Lyako, Ntwa. Une nāndísye itolo Ilyéne, kangi ndwéle pási ukwēndelámo Mmasimbo. Abakine ba i Bāngéli, isya mūmo abēne bātólile ifitāngalála nukubōmba ubugolofu, nukusimisya u mōto, ubukali bwa mōto, nukubopa ulwēme lwa lūbo, nukwímika imilomo gya ngalamu, kangi, o, ukongelélápo, abakíkúlu bályāmbilile abafwe bábo ukugomokela ku būmi, ni fīndu fīngi, panongwa yakuti Ugwe gwāfīngile ikyéne. Ulwēne lo lufīngi Lwāko, “Luyungu Lwāke.” “Luyūngu Lwako, Abraham, lwisakupoka ikipata kya ndugu.” Kangi Ugwe kufimbilisígwa ukukyūnga ulufīngi Lwako.

⁶⁴ Lilino pāga ku bēne, Ntwa, ikinyonywo kya ndūmbúla syābo. Balibūkága abēne ukufuma apa u mūndu unkīndáne. Balibūkága abēne, bamenye ukuti abēne—abēne bo bapōnjóli, panongwa yakuti u Luyūngu Lwabunyafyāle lwāpōnjolile ku bēne. U Mwalafyāle Gwabunyafyāle, akabalilo kāko Umwēne ikwisa, apāpígwe mu mfūnde, Umwēne āpōnjwile u ndugu aligwésa, kōpe ku bufwe. Popāpo ubufwe bwēne bukabagila ukutīlisya u Luyūngu lwa Abraham. Uswe tuli nu lufīngi ukuti uswe twisakwīngil’ikilīngi i kīsu, kangi twīsa kugomokela kangi mu njila iyalwīmikoko, mu mbili ugwālwīmiko, ukufuma pāpo u ndugu ugwabumalikisyo abīkígwe pási pa luyayo, ulwa mwēne ntiga kangi gwabumalikisyo u mwana gwa Kyāla uyu isakwīsa mu Kitāngalála.

⁶⁵ Linga balipo bala na maboko gābo mmwanya, Ntwa, aba bo batulwanongwa, bapoka abēne. Bala bábo bikugomokela nyuma, unko abēne bamanye abēne batikufimbilisígwa ukusyāla bagomokela-nyuma. Umwēne abagile ukupoka ikipata kya kugomokela-nyuma. Lumo yumo yula ni lyōyo, u—u lwamahelu, ululimi ulubwapufu, pamo indumbula ya finyonywo, pamo yimo iyamulyo, pa hēla, pamo—pamo ikindu kimo ikyakinyanyasi, unko abēne bamanye ukuti abēne babagile ukupoka ikipata kila. Lumo ikyéne kyo bubine, Ntwa, ubutolwe. Abēne babagile ukupoka ikipata ikyo, “Kabuno Umwene afulasigwe panongwa ya ngilanio syitu, ākuyubulígwe panongwa ya butulwanongwa bwitu. Ulufundo lwa lutengano lwitu lwāli pa Mwene, kangi ni fulale Syake uswe twabumbulusigwe.” Uswe tukindile abaponjoli, ulubunju ulu. Tupaga ikylene, Ntwa.

Kangi palubafu pa fyōsa ifyo, imbombo inywāmu iyi yābōmbígwe nu Mwēne, napāpo Umwēne ali na uswe. Napāpo, Umwēne āfīngile Umwēne ikubōmbága ikyéne. “Nkabalilo kanandi kangi ikisu kisakusita kumbona Une, napāpo umwe mwisakumbonaga Une; kabuno Une nguyaga na umwe, mōpe na nkati myīnu, mpaka kubumalikisyo bwa ngulilo.” Une ngusuma,

Tata, ukuti Ugwe kwīpelaga Gwimwene ukumanyigwa kwa yumo na aligwēsa, ulubunju ulu. Kabuno uswe tukusuma icyene mu Ngamu ya Yeso. Amenī.

⁶⁶ Ngimba umwe mukwitika ikyo ukuya Bwānalóli? Nubusito itika icyēne ukuya Bwānalóli, komma ukupepeluka kumokwene kwa kwīlāmwa mu ndūmbula yāko. Lilino itolo kūmbukila iki. Ukubōmba kwa Mbepo Mwikémo ko kupepe fiyo mpaka ukwēne kukufubānia ilinogonelo lyabamahala. Ifindu ifipepe fiyo ifi une siku. . . Une ngetilemo u Mbepo Mwikémo ikubōmba iki. Une nābagile ukuyoba ifindu fyākuti, fiki, une ngābagile ukwīnogonelo isya icyēne ukuya mu njila yila. Linga une nāfimbilisya ukubōmbela ilinogonelo lyāngu lyēne, une āngali nguyoba, “Mulimōsa, ikyo kikābagile ukuya kitalusye.” Lōli icyēne kyo bwīla kitalusye. Umwēne ikubōmba ifindu itolo mbupepe fiyo. Kangi Umwēne ikubōmba ifindu ukwipela Mwēne ukumanyigwa ku bāndu Bāke. Kyāla ali na bāndu Bāke. Umwēne ali nkati mbāndu Bāke. Umwēne abaganile abēne. Kangi Umwēne ikulōnda ukubabōmbela abēne, nukubatūla abēne; na itolo ukubītikisya abēne ukumanya, komma iki Umwēne isa kubōmba, lōli iki Umwēne *atalile* abōmbile. Umwēne *atalile* abōmbile icyēne. Ikyēne kyo kyāko. Ikyēne kyo kyāko kya ugwe. Ikyēne kyo kyābūpi kyaitolo ukufuma kwa Kyāla Tāta gwītu, ku Kipānga Kyāke.

⁶⁷ Lilino mūmo ilinogonelo lyabamahala lisakuyaga liniongasigwe fiyo, ngati mmasiku ga Daniel, kangī mmasiku ga bana baKihiburi, kangī—kangī ba bīngi aba uswe tuyobilepo isyābo ulubūnju ulu. Muketile, ikīsū icyāmahala ikikulumba mu lisiku lila kyāli itolo kikafu ukupōnjōla mūmo icyēne kiyīlile lilino. Ikyēne kyo bwīla kili ndugu, ku njila yābo iyakukētēla, ni sayansi yābo isyamwīsyūgu ni findu, fyāli itolo fyabumang’anyi ni findu, ku linogonelo akabalilo kala, bo mōmu kuyīlile umwīsyūgu. Muketile, icyene kyāli kindu kilakila. Lōli bālipo pala bala, bwīla, aba bāsulilwe ukusyāla pala nukuyoba, “Kyāla yo ntalusye. Ilisyu lya Kyāla lyo lyābwānalóli.”

⁶⁸ Kangi, ugwe, utikufimbilisigwa ukupōnjōla, panongwa yakuti Umwēne āponjwile. Ikīndu kyēne ugwe ubagile ukubōmba kyo itolo ukubūka kula nukwakwēga, ima pa kipata, yoba, “Ikyēne kyo kyāngu. Iki kyo kyāngu. Kyāla āpēle icyēne kwa une, ubupoki bwāngu. Linga une ngulōnda u Mbepo Mwikemo, Kyāla āpēle Ikyene kwa une. Ulufingo luli kwa une, ku bāna bītu, bōsa aba bali kubutali, na bubwīngi ubu u Ntwa isakubilikila.” Fyōbēne une ngwīma. Itolo. . .

⁶⁹ Ubutumigwa bwāngu, ubwa kukētēla-ngāni uku na fyōsa bo ifyo, ubwēne bwisakumalika lululu lilino. O, ubwēne bwisakuyabo bwīla pala. Lōli ubwēne lululu bwisakumalisya iki, nongwa yakuti icyēne kisakuyaga kindukimo ikinywāmupo. Muketile? Ikyēne kikīndilile ukufyūka mmwanya; ukufuma ukukola kwa kiboki, mpaka ku kumanyila-ngāni, kangī

lilino umwëne ikwítendékésya ukupela uyüngi. Muketile? Muketile icyëne. Kétésya icyëne kangî manya ukuti icyene kyâbwanaloli. Muketile? Une mmenye icyëne kyo Bwānalóli. Kangî icyëne kikuyaga kikulumbapo, icyapamwanyapo, ikununupo. Naloliloli. Fiki, Umwëne afindigile icyëne. Kangî iki Umwëne ikufinga, Umwëne ikubōmba. Umwene akabagila ukutoligwa mu lufingo Lwake. Kangî ngimba icyëne kyo fiki? Ukuyapo Kwāke ukwabūmi-bwīla na uswe, ukwītíkísya icyëne, ukukwītíkísya ugwe umanya ukuti Umwëne egile ikipata kuli ugwe.

⁷⁰ Umwene ali Luyungu Lwabunyafyale. Nayumo abagile ukwegga ifipata fila loli Umwene. Bosa bala kunyuma kula bali misyungulu gwa kwisa Kwake. Loli akabalilo kako Umwene ikwisa, ukwene kwamasisye ukulwa kosa. Ubwite bwamalikisigwe ku Getisemani kangî ku Kalvari. Kangî lilino uswe tukwima itolo, ukuya baponjoli. Kukayapo ukulwa ukwakubomba. Uswe. . . Ubwite bumalike. Uswe twe benenakyo itolo, ifikalata fyabwenenafyo ku kyene. Ikikalatasi ikisimbigwe na Kyala, Tata gwitu, Yuyo afyusisye ikiboko Kyake, alinkuti, “Une nisakulapa pa Nimwene ukuti u Luyungu lwake lwisakupoka ikipata kya ndugu.” Apo icyene kili. Ikyene kitalile kyegigwe. “Umwene *āfulasigwe* panongwa ya ngilanio syitu. Ni fulale Syake uswe *twā* gangwike.” Ikyene kitalile kibombigwe. Ikyene kyo mbombo imalisigwe. Uswe tupokile itolo icyene. “Kangî imbombo isi Une ngubomba, mwisakubombaga umwe numwe.” U Mwalafyale ali na uswe, ulubunju ulu. Isayo Syake ingulumba, u Mbepo Mwikemo, ikwenda pamwanya pa uswe. Ukwipilika ulwipiliko ulwimikigwe lula, ukumanya ukuti icyene kyo katikati kyo kili ni. . . mu bugoloke ni Lisyu lya Kyāla. Ikyene kikutupa uswe ulusubisyo lumu ulununu, ukumanya ukuti—ukuti Kyāla yo Tata gwitu.

⁷¹ Lilino, une ngusubila, ngimba umwene—ngimba umwene ayabanisye amakadi ga lwiputo ulubunju ulu? Une nalimbulile umwene, sili kanunu, linga bakalipo abakongelelapo ukukinda abandu bapakipanda, mulimosa, komma ukuyabania amakadi ga lwiputo galigosa. Loli linga balipo—balipo bu bwingi bo kalongo, abandu kalongo na bahano, pamo ikindukimo, abahesya mu fipata, fiki, ukupa amakadi ga lwiputo, ukuti uswe twabagile ukubatwala abene kuno nukubiputila abene. Balinga aba bahesya na uswe ulubunju ulu? Fyusya ikiboko kyinu. O, mwe! Naloli. Balipo kalongo na bahano pamo malongo mabili ga bala. Umma ndaga. Uswe twisakugolosya amakadi ga lwiputo aga nukubatwala abene kuno ku kigemo. Muketile, inongwa iyi une njobile ukufwana na bandu “bapakipanga” bala, abene bali apa.

⁷² Ukukétéla-ngāni uku, kumbukilaga, une nguyobelapo iki, u kukétéla-ngāni kwisākuyāga kubumalikisyo, pisakuyapo ikindukimo ikinyāmupo fiyo kangî ikununupo fiyo, itolo mu

njila. Bālipo, ikyo une mmenye, muketile umwe mukubabona abakundwe babili lilino, aba bālīmīle na une mmayolo, akabalilo kākō ikyo kyābonīke, muketile, kangī pakiyolo, akabalilo kākō ikyēne kyābonīke. Kangī ikyo kyo katatu ukukōngesania, lilino, ikyēne kibonīke, ukusisimikisya ukutī ikyēne kili lululu lilino kifuki, muketile, ikyēne kikwītēndekēsya ukubōmbīgwa.

⁷³ Lilino, gwe Ntwa, Ugwe gwe Kyāla, kangī uswe bo babombi Bāko. Uswe tukukupālīsyā Ugwe panongwa ya Lisyu Lyāko, panongwa ya Mbepo Mwīkēmo, Yūyo atusayīle indūmbula syītu. Kangī lilino uswe tuli basangalufu. Uswe tukwītūgāsya apa, tumēnye ukuti uswe tuli bapōnjōli. Uswe tatalile tuli benenafyo ba fipata fyōsa fya ndugu. Ikyēne kipēgīgwe kwa uswe, kangī uswe tuli ni fūngulīlo ya kwīgula fyōsa nkiboko kyītu. I Ngamu ya Yeso Kristi īsa kwi- . . . kwīgula ikipata kilikyōsa kya ndugu. Ega ifūngulīlo iyi, ifūngulīlo ya Ngamu ya Yeso, kangī igu- . . . igula ikipata kilikyōsa kya ndugu iki kikubīkīle ugwe mbupinyīgwe ukufuma ku lufingo lulilōsa.

Kangī, Kyāla, ulubunju ulu uswe tukwīsa mu Ngamu ya Yeso, ni fūngulīlo iyi, ukwīgula ifipata fya babine na bōnywa. Kabuno iliyene lisimbigwe mu—mu Lisyu Lyāke, “Mu Ngamu Yangu abēne bisakusosyaga imisētāno. Abēne bisakuyobaga mu ndimi imbya. Kangī linga abēne bikupīmba imiyoka, pamo ukunwa ifīndu ifyākugoga, ikyēne kitisa kubafulasyaga abēne. Abēne bisakubumbulukāga amaboko gābo pa babine kangī abēne bisakubumbulukāga.” Uswe tumenye ifindu ifyo fyābwanalōli. Kangī tupāga, ulubunju ulu, gwe Ntwa, ukuti abēne bisa, ukuti abāndu bisakubagilāga ukukēta ikyo, ukwīsila mu bonekesyo bwa Lisyu lipelīgwe mbili nukwītūgāsya pakati pa uswe, ukuti, “Umwene afulasigwe panongwa ya ngilanyo syitu; ni fulasigwe Syake uswe twagangwike.” Kangī abēne balītikisyaāga ikyēne nukubūmbulusīgwa, ulubūnju ulu, ukufuma ku bubine bōsa ni mbūngo ni ndamio. Uswe tukusuma ikyene mu Ngamu ya Yeso. Amenī.

⁷⁴ Ngimba ugwe ubagīle ukukuba, Teddy, *Itika Itolo*, nikimyemye kangī nubōlōlo, linga ugwe gwīganīle.

Kangī fiki? Ngimba ugwe gwāndile ukufuma pa kimokyēne? Imbalilo ya kwānda, ilikādi lya lwīpūto. Limo, lyakibili, lyakitatu, lyabuna, lyabuhano, lya ntandatu, lyabuhano na mabili, lya lwele, lyabuhano na lyabuna, lyakalongo, pamo liliyōsa ili liliko. Fyosa fili kanunu. Ngimba ugwe itolo nikimyemye, linga ugwe ubagīle ukusumuka, isaga kuno ulubafu ulu.

[Nkundwe ikuyoba, “Ngimba balinga ugwe gwābilikīle?”—Nsimbi] Ha? [Yumo ikuyoba, “Ikyo kyo kyēne. Ikyo kyo kyēne.”] Ukufwana ni . . .

Unko uswe tukēte, mbalilo yakwanda, mbalilo yakibili. Ywāni ni mbalilo ya lwiputo mbalilo yakwānda? [Nkundwe

ikuyoba, “Une ndinalyo ilyène.”—Nsimbij Ena. Mbalilo ya bubili. Umma ndaga, nkulumba. Mbalilo ya butatu, mbalilo yabuna, mbalilo yabuhano, mbalilo ya ntândatu, mbalilo yabuhano na sibili, mbalilo ya lwêle, mbalilo yabuhano na sina, mbalilo yakalongo.

⁷⁵ Akabalilo aka abêne bikupela injila yâbo nukwêga ubuyo bwâbo ubwa kwîma, une ngulônda ukulâlusya ililâlúsyô ku bâmo ba bângi ba umwe. Balinga, ngimba balipo abându bapakipânga balibôsa apa, aba babine? Abându bâpakipânga, fyûsya ikiboko kyâko. Kifuki bahano...bana, bahano, ntândatu, bahano na babili, lwêle. Lwêle pamo amaboko lwêle na limo. Ngimba alimo aligwêsa muno nkipânga, uyu akaya apa pa kipânga, abêne bo bahêsyâ na uswe, palema nalinga ugwe gwâbagile ukwîsa muno ukufuma pa bulûmbilili kangî mukâlyêgile ilikâdi lya lwîpûto? Ngimba ugwe kufyûsyâga ikiboko kyâko? Aligwêsa uyu ali nu kufûmbwa ukwa Kyâla, uyu akaya... uyu—uyu atikwîsa ku kipânga iki. Aligwêsa apa uyu yo akaya mwenekaya gwa kipânga iki, kangî—kangî napâpo ugwe uli mbine kangî ugwe ukuya nalyo ilikâdi lya lwîpûto, ugwe kulonda ukukumbukiligwa ndwipûto? Ngimba ugwe ubagile ukufyusya ikiboko kyako, umundu aligwesa? Umma ndaga. Ikyo kyo kinunu. Umma ndaga.

⁷⁶ Lilino une nguyapakulâlusya linga umwe itolo mukuyaga nuluyîndiko mûmo umwe mubagilile, itolo ku—itolo ku maminiti manandi, kangî polelo uswe tukwândâga itolo nukwânda. Lilino unko uswe tukête. Yo fwâsi nyingi bulebule ugwe ulinayo yisyêle uko, Billy? Umma ndaga. Ngimba iyo yo mbalilo kalongo uli nayo apo? Une nâbilikile ukufuma pa yakwânda mpaka kalongo.

Kalongo na yimo, kalongo na ibili, kalongo na itatu, kalongo na ina, kalongo na ihano, unko abêne bîme lilino. Linga abêne bo mbalilo kalongo, kalongo na yimo, kalongo na ibili, kalongo na itatu, kalongo na ina, kalongo na ihano, unko abêne bîme. Umma ndaga. Yimo, ibili, itatu, ina, ihano, ntandatu, ihano na ibili, lwêle, ihano na ina, kalongo, kalongo na yimo, kalongo na ibili. Kusyele kifuki ibili ukôngelelâpo, ukufuma pa yimo mpaka kalongo na ihano. (...?... ihano na ibili, lwêle, yabuhano na sina, yakalongo, kalongo na yimo.) Kalongo na ihano, kalongo na ihano na yimo, kalongo na ihano na ibili, kalongo na lwêle, kalongo na ihano na ina, malongo mabili.

⁷⁷ O, gûlila iminiti. Une—une nâlimbûlile umwêne itolo ukupa amakâdi ga lwîpûto ku bându aba bakâli ni kipânga iki. Uko ko kutalusya. Muketile? Panongwa yakuti, ikyene kikuyaga, muketile, kukêtêla-ngâni. Abându bikuyoba, “Abându aba bikwisa ku kipânga iki.” Muketile? Une—une ngubabula umwe. Balinga bîsilêko kuno... bakîsamo siku kuno? Unko uswe tukête ikiboko kyâko, nayumo uyu îsilêmo siku mu yimo mwa ngomano pabutasi. Umma ndaga. Umma ndaga.

Lilino, umma ndaga, itolo pakabalilo lilino, Nkundwe Teddy.

⁷⁸ Lilino une mbagile ukuyoba iki, ukuti, aligwēsa gwa umwe apilike isya ngomano, mūmo icyēne kikubūkila, palema, bule umwe, abāndu bōsa bīsīlémō mu ngomano? Muketile? Akabalilo kāko Ntwa Yeso āli apa pa kisu, Umwēne akāliyōbile ukuya mbumbulusyī yumo. Umwēne ali Luyungu lwa Abrahamu, naloliloli, kangi Umwēne ali nu lufingo na yu Umwēne. Umwēne alinkuyoba Umwene akābōmbāga nakimo mpaka Tata ālināngīsye Umwēne. Ngimba isyo ndalusye? Kangi Umwēne alinkuyoba, “Une mbagile ukubōmba nakamo mpaka Tāta ikumbonesya Une ikyakubomba.” Kangi Umwēne ākibwēne icyēne ukwisila. . . Komma “mpaka Tāta *ikumbula* Une.” “Mpaka Tāta *ikunāngisya* Une.” Mwīkémō Yohani 5:19, “Iki Une nguketa u Tāta ikubōmba, ikyo ikubomba u Mwānundumiana lulalula.”

⁷⁹ Lilino akabalilo kako Umwēne—Umwēne ikwisa, uswe tukusyagania, ku bwandilo bwa butumigwe Bwāke, ukuti ukufuma pāpo Umwēne egāga i—i kikota kya Davidi. . . [Ubuyo busitakandu pa tepi—Nsimbi] Ukuyobela mwambepo, i. . .

Akabalilo kāko u Mbepo Mwīkémō ikwisa pa Mwēne ku lōsyo, lwa Yohani, kangi Umwēne alinkuya u Mesiya umpakigwe. Lilino, kumbukilaga, Umwene āli Mwanundumiana gwa Kyala akabalilo kako Umwene āpāpīgwe. Umwēne āli Mwanundumiana gwa Kyala umpāpīgwe—mwa—mfunde. Lōli akabalilo kāko Umwēne alinkuya Mesiya, ko kabalilo kāko Mbepo Mwīkémō ikwisa pa Mwēne, 'nongwa yakuti u *Mesiya* kokuti u “mpakigwe yula.” Muketile? Kangi Umwēne āli yo mpakigwe Yula akabalilo kāko u Mbepo Mwīkémō ālisīle pa Mwēne. Umwe mwālimbilike une ngulūmbilila pa *U Kang'osi Ni Ngungubiya*. Polelo uswe tukusyāgānia, akabalilo kāko Umwēne. . . Ukufuma pa masiku malongo mana Gāke aga lugelo, Umwēne ālisīle pānja.

⁸⁰ Kangi ngimba u butumigwe Bwāke bwālyāndīle bulebule, kangi ubwēne bwāmalike bulebule? Uswe tukusyāga ukuti, mu butumigwe Bwāke, ukuti ālipo unnyāmbāla nī ngamu ya Andrea, uyu ābūkile nukwakummwāga unkundwe gwāke, Simoni, undobanswi, nukuntwāla umwēne kwa Yeso. Kangi Yeso ālimbulile umwene, alinkuti, “Ingamu yako yuwe Simoni. Tata gwako yo Yona. Ukufuma apa ukubūka nkyēni ugwe kwisakubilikigwāga *Peteri*, iki kokuti ‘akabwe akanini.’” Umwe mukukūmbukila ikyo? Kangi umwīnitu unnīni uyu āswigīsīgwe fiyo ku iki Yeso ālimbūlīle umwēne!

Lilino, ngimba Mesiya abagile ukubōmba silasila? Balinga bamenye ikyo, yoba, “Ameni.” Umwene āyaga pakuya Kyala—Nsololi. Ena, nkulumba. Mōse āyobile, “U Ntwa Kyala gwīnu isakufyusyaga u Nsololi afwanikisigwe bo une.

Ikyène kisakuyako ukuti yūyo atisakumpilika u Nsololi uyu isakutumuligwa ukufuma ku bāndu.”

⁸¹ Lilino, polelo akabalilo kāko uswe tukusyāgānia, pankyēnipo, Abāke...“Umwēne ālisile ku Bāke Mwēne.” Bāla bāli baliku? AbaJuda, ukwisila mu kipeligwa. “Kangi popāpo Abāke Mwēne bakālimmwāmbilile Umwēne mma,” popāpo Umwēne ālinafyo akabalilo kala...Lilino ikyēne kikufimbilisigwa ukubūka ku Bāpānja, muketile, ’nongwa yakuti Abāke Mwēne bakālimmwāmbilile Umwēne mma. “Lōli na bu bwīngi bwa aba bālimmwāmbilile Umwēne, ku bēne alinkupa Umwēne amaka ukuya banabalumiana ba Kyāla.” Popāpo lilino Umwēne alinkusanukila ku Bāpānja, kangi aliko, ku fyīnja maelifu mabili. Lōli lilino kētēsya ifindu ifi Umwēne ābōmbile.

⁸² Polelo Filipu, ukufuma pāpo umwēne akētēge iki kikubōmbigwa, umwēne ābukile kangi ālimmwāgile Nataniele, nukumbūla Nataniele Yūyo umwēne ālimmwāgile na ifi Umwēne ābōmbile. Kangi ikyo kyālinswīgisyē umwēne. Umwēne kifuki ālinkutoligwa nu kwītika ikyēne. Lōli akabalilo kāko umwēne āfikile mu Kuyapo kwa Ntwa Yeso, akabalilo kāko umwēne akwāgile kūko Umwēne āli, ukwisa kula mu Kuyapo Kwake, Yeso alinkuti, “Keta um’Israeli mwa yūyo mukayamo ubugāsi nabumo.”

⁸³ Lilino, linga ugwe gwābagile ukuti gwālimile pala, ngimba ugwe kwinogona ugwe āngali uli gwāmwambepo ukufwāna ukuti āngali gwāpilikisyē Uyu iki āli? Ugwe kwīnogōna ugwe āngali ubōmbile ikyēne? Lilino kētēsya. Muketile? U Nnyāmbāla yula, itolo u Nhēsya, u ndoba-...pala, Umwēne lumo ābagile ukuya ndobanswi. Umwēne āli nkeka-matapwa, kyo iki Umwēne āli. Uyu Nnyāmbāla nkeka-matapwa imile pala, u Nnyāmbāla gwa mbukusi-bwa-pakati. Kangi kuno ikwisa u nnyāmbāla uyu. Umwene alimbwene umwene, ukuya bo banyambala yumo uyu apa, alinkuti, “Keta um’Israeli mwa uyu mukayamo ubugaasi.” Mulimōsa, ābagile bulebule Umwēne ukumanya umwēna ali m’Israeli? Komma mūmo umwēne āfwālile, ’nongwa yakuti bōsa bafwālāga lumolwēne. “Mwa yūyo mukayamo ubugāsi nabumo.” Ngimba Umwēne āménye bulebule umwēme āli u—u nnyāmbāla unsitakasolo?

⁸⁴ Popāpo ikyēne kyālinswīgisyē u nnyāmbāla uyu. Ukuya mwītiki gwanaloli, umwēne alinkuti, “Rabbi,” pamo nkundwe, ndumbilili, mmanyisi, “ko kabalilo nki Ugwe gwalimbwememo une siku?” Muketile, umwēne āndālusyāga Umwēne.

⁸⁵ Umwene alinkuti, “Bo Filipu akāli nukukukolela ugwe akabalilo kāko ugwe gwāli pasi pa mpiki, Une nākubwene ugwe.”

Umwene alinkuti, “Ugwe gwe Mwānundumiana gwa Kyāla. Ugwe gwe Mwalafyale gwa Israeli.”

86 Yeso alinkuti, “Panongwa yakuti Une ngubülile iki, lilino ugwe kunyítika Une? Lilino ugwe kwisakukêta ifindu ifikulumbapo ukukînda iki.”

87 Kangi fyôbéne une ngwitika ukuti i Kipānga kya Kyāla ugwabūmi kisakubonága ikîndu ikikulumbapo ukukînda iki. Ikyêne kikuténdékesya ukukata mulamula mu kyêne lilino, lululu ulu, muketile, panongwa yakuti abêne bitíke ikyêne. Bala bâbo bapíkile ikyêne, panongwa ya mipaka gwa fipānga-fipāgúke, une ngwilāmwa kali abêne bisakwítika kalikósa. Muketile? Ifîndu...Ugwe pamo kwisa kwēnda mu Bwēlu pamo kuyaga mfwamaso. Ubwelu bukugoga amaso, pamo lumo lukunāngísya akayila.

88 Injuni innini, une nalyāgîle, ku Kifwani kya Bwābùke. Yaga nsisimikisiyi ukukêta ikyo, Nkundwe Thoms, akabalilo kâko ugwe kubuka kula, uketile. Isyêne sikutika amabōngo gâbo pānja, ukwipūla kula. Kangi une ndinkuti, “Ngimba kitamisye fiki?”

89 Alinkuti, “Mbuyo bwa kukōngésya ubwēlu, mu mbelo, ku buponesígwe, isyêne syāgelîle ukutíka ubwēlu mōsa. Isyêne sikwīgóga syêne.”

90 Ikyo kyo kyêne ikîndu iki kikuboneka akabalilo kâko ugwe kwipūla ukulwāna nu Bwēlu, ugwe kwīgóga gwîmwēne, mwāmbépo. Itolo enda mu Bwēlu bo Umwēne ali mu Bwēlu, polelo uswe twisakuyaga nu bulilanisi yumo nu nnîne, ifipānga fyōsa fisakwítika nukukîndilila nukwikyēla isayo sya Kyāla. Ngimba ikyo kitisakuyaga kinunu?

91 Kêta ku nkikúlu gwa kiSamaria akabalilo kâko umwēne ikwîsa. Umwēne âli gwa kiSamaria, lilino (komma u n’Juda), u m’Samaria. Kangi Umwene alinkuti, “Ndwalila Une a gakunwa.” Kangi ukwangala kwākîndilile.

Iki kyo kya bahésya lilino.

92 Kangi ubuyobesano bwākîndilile. Lilino, umwēne akālimmenye Umwēne ukuya Mesiya nakamo. Umwēne ali itolo u—u Nnyambala, un’Juda. Muketile mūmo umwēne âyobile pakwānda? Umwēne âyobile, “Fiki, ulwene lo lukaya lwiho ukuti ugwe uyobege m’Juda ukuyoba ku nkikulu u n’Samaria bo ulu.” Umwene alinkuti, “Uswe tukaya nabo ububombelambombo yumo nu nnine.”

93 Umwēne alinkuti, “Lōli linga ugwe gwāmenye Uyu ugwe kuyoba nagwe, ugwe āngáli kunsuma Une agakunwa. Kangi Une āngáli ngukutwālila ugwe, ukupa ugwe amîsi, ugwe utikwîsa kuno ukunega.”

94 Fiki, umwene alinkuyoba, “Lilino itolo gūlila panandi.” Umwēne alinkuti, “Uswe tukwîpūta nkyāmba iki, kangi—kangi umwe baJuda mukwîpūta ku Yerusalem.”

⁹⁵ Yeso alinkuti, “Loli isala yikwisa akabalilo kâko—akabalilo kâko umwe mutisakwîpûta ku Yerusalemu pamo ikyâmba iki, lôli mwa Mbépo. Namanga Kyâla yo Mbepo, kangî abêne aba bikwîmwîputa Umwêne bikufîmbilisigwa ukummwîpûta Umwêne mwa Mbépo kangî Mbwanalóli.” Muketile? Ena, Umwêne alinkukîndilîla, ikubõmba ubwângalo mpaka Umwêne alinkusyâgánia kûko ulutamio lwâke lwâli. Fiki, ugwe umenye kûko ulutamio lwake lwali? Ngimba alipo yumo uyu amenye iki kyâtamîsyé nu nkikulu yula pa kisiba? Umwene âli na balume bingî, bule umwêne? Popâpo Umwene alinkuti, “Buka kammwege undumego kangî isaga apa.”

Umwene alinkuti, “Une nganun’dume aligwêsa.”

⁹⁶ Alinkuti, “Uko ko kotalusya. Ugwe uli nabo bahano, kangî uyu ugwe kwîtûgála nagwe lilino akaya gwâko mma.”

⁹⁷ Umwêne alinkuti, “Nkulumba!” Lilino nkêtêsya umwêne. “Nkulumba, une ngusyâgania ukuti Ugwe gwe Nsololi.”

Linga ugwe kubala ububale bwamumbafu ukugomokelamo, ugwe kwisakusyâgánia. “Nkulumba,” mu nyiho syabo, “Ugwe gwe, une ngusyâgania, ukuti Ugwe gwe Nsololi *yula*.” Kumbukilága, mu i Bângéli, iyêne likûmilîsya ukuyoba, “Unsololi Yula, ngimba Ugwe ‘u Nsololi yula?’” Ngimba âli Nsolóli nki? Yula Uyu Mõse âyobile isakufyûkága mmwanya.

“Une ngusyâgánia ukuti Ugwe gwe Nsololi. Lilino, uswe tumanyisigwe, kangî uswe tumenye akabalilo kâko u Mesiya ikwîsa, Umwêne isakubõmba ifîndu ifi.” Ikyo kyaali kimanyilo kya Mesiya. Ngimba isyene syabwanaloli? Ukuti ulutamio lwake lwali lo luliku. Alinkuti, “Uswe tuménye akabalilo kâko Mesiya ikwîsa, Umwêne isakutubûla uswe ifîndu ifi. Lôli Ugwe gwe Ywani ngimba?”

Umwene alinkuti, “Une ne Yuyo, uyu ikuyoba nanugwe.”

⁹⁸ Umwêne alinkuleka indeko yâke iya mîsi, umwêne alinkubõpéla nkaya, une ngwinogonela, itolo ikukoleléla indûmbûla yâke, nukuyoba, akolîle amaboko gâke pa kipâmbaga kyâke itolo ikunyelanyela, ikuyoba, “Isaga, keta u Nnyâmbála Yûyo âlimbûlile une ifîndu ifi une nâbõmbile. Ngimba uyu akaya Mesiya yulayula uyu? Ngimba uyu akaya Yûyo i Bângéli lyâyobile ukuti ikwîsâga? Ikyêne yo nJuda itûgésye panja pala, itolo u Nnyâmbála ugwabwîla, ikuboneka bo yu mpala matapwa. Lôli Umwêne âlimbûlile une ukuti une nâli na balume bahano, kangî umwe mwêsa mumenye ukuti ikyo kyo bwânalóli. Uyu abagile ukuya yo Mesiya yula.” Ngimba ikyo ko kotalusya?

⁹⁹ Lilino, Yeso alinkuti, “Nkabalilo kanini, nkafwasi kanini ka kabalilo, ikîsu kitisakumbona Une kangî mma. Palema, umwe mwisakumbonaga Une, kabuno Une ngwisakuyaga na umwe, mope nkati mmyinu. Kangî imbombo isi Une ngubomba mwisakubombaga umwe nanumwe. Kope ukukînda ifi Une

mbõmbile apa, mwisakubõmba umwe, namanga Une ngubũka kwa Tãta, ngugomokelaga mu bubũmbe bwa Mbépo.”

Ilikemo lihõmbígwe. U Luyũngu Lwabunyafyãle lwãfwile; u Luyũngu Lwabunyafyãle lwãsyũkile kãngi. Lilino u Kipãnga kikwĩma kyĩmikígwe, ukwisila mu kwĩtika ikyo, kangi u Luyũngu Lwabunyafyãle lubagile ukwĩsa nkati mwa bãndu aba kangi nubatëndéka abène ukuya bĩngila-kilingo palikimo, banabalumiana na banabalĩndwãna ba Kyãla.

¹⁰⁰ Lilino, kwa umwe mwesa mwe bãngi panja apo, aba bakaya mu lukindi lwa lwĩputo ulu, une nãlimbũlile umwène ukupa itolo amakãdi ku bãndu aba. . . akabalilo kãko une nãlimbũlikile umwène ulubũnjua ulu. Umwène ãlingõlile une, alinkuti, “Ugwe kulonda ukubũka kula nukuyabania amakãdi gamo, tãta?”

¹⁰¹ Une ndinkuti, “Linga balipo bu bwĩngi bwa bãndu kalongo aba bikufuma ku kipãnga iki.”

¹⁰² Lilino, utubalilo tumo nkipãnga iki une ngubilikĩla nukupa amakãdi galwĩpũto gala. Ugwe kugomokela, kuyoba, “Mulimõsa, umwène ãbaménye abène. Abène bãli ba kufumila ku kipãnga kila. Umwène ãménye akayĩlo kãbo. Nalõli.”

¹⁰³ Polelo une ngusãnusya ukusyũmbutũsya, une nguti, “Itolo bala aba bakaya ba pakipãnga iki, isaga. Umma ndaga. Umwe mwe mukaya ba pakipãnga iki, umwe mwe bãbo aba bikwĩngilãga mu lukĩndi lwa lwĩpũto.”

¹⁰⁴ “O, uswe tukãbaménye abène,” balinkuyoba abapakipãnga. “Uswe tukamanya ukuti ulutamio lwãbo lo fiki. Umwène ãbagile ukuti ãsyõbãga isya ikyène.” Muketile?

¹⁰⁵ Polelo une nguyoba, “Nayumo angĩsãga. Unko u Mbepo Mwĩkemo itolo asalege bala aba bali nkati muno aba bakaya ba pakipãnga iki, itolo bitũgesye pãnja pala.” Pope, ugwe itolo. . .

¹⁰⁶ Yikayapo ni njila napanandi, iya kuntwãlila umũndu kwa Kyãla, pene pãpo umwène yo nsũngulígwa-ngãni ukuya mwanundumiana gwa Kyãla. Yikayapo injila nayimo iyakubombela ikyène. Yeso ãyobile, “Nayumo umũndu abagile ukwĩsa kwa Une pene pãpo Tata Gwangu ikunkwaba umwene.” Kangi ikyo kyo Bwanaloli. Kilikyosa Umwene ãbombile, kyãlipo ikindukimo iki kyali kikindãne. “Linga Umwène ãbõmbile ikyène mu njila *iyi*, ikyène kyabagile ukuya mu njila *iyi*. Kangi injila *iyi*, ikyène kyabagile ukuya kangi injila *yila*.” Muketile, ikyène kyo itolo kisitakwĩtika. Lõli amahala bo bwĩtikisígwe na bãna bãke. Popãpo, ugwe, ugwe uketile.

¹⁰⁷ Lilino apa, une ngugela ukuyoba ku—ku kilũndilo kya bãndu, iki, ukuti Yeso Kristi ãli Luyungu Lwabunyafyãle lula. Ikyène kikaya uswe mma; ikyène yo Mwène. Uswe twe itolo bĩngila-kilingo ba kila, lõli ifĩndu fyõsa fyo fyĩtu. Ngimba bule linga ugwe gwãlimile pala ilisiku lila akabalilo kãko

Simoni ukwisa? Kangi, umwe, nayumo. . . Ikindu iki kyo kĩndu kyákwánda iki Umwene ábombilémo siku.

¹⁰⁸ Lilino, ikyo kisakuyaga kindu kyákwanda kuli a bāndu aba, linga Umwene ikubōmba ikyēne. Abēne bakakibonāmo ikyene siku.

¹⁰⁹ Lōli akabalilo kāko Simoni ikwīsa pala, undobanswi gwaiyolo, kisita bumanyili bwakufwāna ukungw'ala ingamu yāke ku kayabo ka kalatasi. I Bāngéli lyāyobile umwēne āli “nsitakumanya kangi nsitakumanyila.” *Kangi* yo mulūngisania. Fyosa-fibili “nsitakumanya kangi nsitakumanyila.” Kangi polelo akabalilo kako Umwene alinkwīsa pala, mu kimanyilo, ubugute. . . Yeso, Yeso alinkuti, “Ingamu yako yūwe Simoni.” Ngimba ugwe kwīnogona ukuti umwēne inogonaga fiki? Ngimba ugwe āngáli gwīnogwīne fiki linga ugwe gwabagile ukuti gwālimile pala? “Kangi i ngamu ya gūso yo Yonasi. Kangi ukufuma apa ugwe kwisakubilikigwāga Peteri.” Ngimba fiki—ngimba fiki āngáli ugwe gwīnogwīne? Ngimba u Nnyāmbála uyu ābala ilinōgōno lyāke? Mulimōsa, ngimba fyo fiki āngali ugwe gwīnogwīne? Ngimba āngali ugwe gwīnogwīne kila kyāli kimanyilo kya Mesiya?

¹¹⁰ Linga ikyo ikyo kimanyilo kya Mesiya mu ngulilo yimoyene, ikyēne kikufimbilisigwa ukuya kimanyilo kya Mesiya, ingulilo yākibili, ingulilo yākitatu, ingulilo yākina. Ingulilo yiliyōsa yikufimbilisigwa ukuya lulalula, 'nongwa yakuti Kyāla akabagila ukwānduka. Kangi balinga bamenye u Mesiya āli Kyāla? Nālōli. Umwēne āli Umpakigwe. Nālōli. Popāpo Umwēne akabagila ukwānduka. Umwēne ikufimbilisigwa ukuya lulalula.

¹¹¹ Fyōbēne Umwēne alinkufimbilisigwa ukubikīla ubukēti ikindu kilakila ku baSamaria ubu Umwēne ábōmbile ku baJuda. Panongwa yakuti, ifikolo fitatu fya bāndu fyo Hamu, Shemu, na bāndu ba Yafeti; n'Juda, Gwāpānja, kangi n'Samaria.

¹¹² Lilino, umwe mukētésya u Mbepo Mwīkémó? Balinga bamenye Peteri āli ni fungulilo ku Kitāngalala? Ngimba umwe mwākētésisye? Umwēne āligwile ikyēne pa Lisiku lya Pentekosti, ku baJuda. Filipu alinkusuluka pāsi nukwakulūmbilila ku baSamaria, kangi nukubōsya abēne mu Ngamu ya Yeso Kristi, lōli u Mbepo Mwīkémó ākālī akalísile pa bēne tāsi. Abēne balinkufimbilisigwe ukutuma nukwakummwēga Peteri, uyu alinkubīka amaboko pa bēne kangi abēne balinkwāmbilila u Mbepo Mwīkémó. Uko kotalusya? Kangi inyuma ya Koroneli, ba—Bāpānja balinkumwāmbilila Umwēne. Kila kyāli kyōsa kya ikyēne. Ukufuma pala ukubūka nkyēni, umwēne yo itolo mwīgúke ku bōsa lilino. Popāpo mwākēta lelo umwe, muketile, Umwēne āfimbilisigwe ukwīgúla ikyēne. Kyāla ali ni njila ya kubombéla ifindu.

¹¹³ Lilino, ulubunju ulu, linga Uyu Yūyo apele u Lufingo ku Luyūngu, kangi linga uluyungu lwītūgésye apa . . . Une ngulōnda ukwitika aligwēsa gwa umwe muli. Linga u Luyūngu lwītūgésye apa, nalolilōli u Luyūngu lwisakukēta u Lufingo. Lilino, aligwēsa gwa bāndu aba bīmīle apa bafyūsīsye amaboko gābo mmwanya, abēne bakayamo nukuyamo mu ngomano nasiku. Abene bahesya kwa une. Une ngammanya nayumo gwa bēne. Abēne itolo bīsīle muno. Kangi mu maminiti manini pītasi, Billy abapele abēne ilikādi lyalwīpūto, kangī apa abēne bīmīle apa. Balipo mwe bīngi ba umwe panja pala, mufyūsīsye ifiboko fyīnu, ukuti umwe mukāli nago amakādi ga lwīpūto, kangī umwe mwāli kāngi bahēsya apa. Ikyo kikaya nako kalikōsa akākubōmba ni kyēne. Umwe itolo itika ukuti umwe mwe bīngīla-kilingo ba lufingo lula. Umwe itolo itika ukuti ukwisila mu fulalo Syāke umwe mwabumbulusīgwe. Kangi itika ikyo ni ndūmbūla yīnu yosa, kangī nkētēsya Umwēne.

¹¹⁴ Ikīndu kyēne iki ikikūngīlwa iki kili, ko itolo kwīyīpa gwīmwēne ku Mwēne. Une ndikuyoba nakimo; Umwēne ikubōmba ubuyobi. Kangi linga Umwēne yo Mbepo Gwāke gwa busololi, u nsololi bwīla āli na ISI SYO IKUTI UNTWA. Ikyene bwila kyāli kitalusye. Kangi komma ukulālusya i Kimanyisyo, 'nongwa yakuti ikyēne kikufīmbilisīgwa ukugoloka ni Bāngēli, linga ikyēne yo Kyāla. Kyāla akabagīla ukuyoba ikindukimo, kangī polelo nukugomokela pa kyēne nukuniōngāsya ikyēne ukusyūngutīla. Ikyēne kikufīmbilisīgwa ukuya kīndu kilakila akabalilo kōsa.

¹¹⁵ Lilino, umwe pānja apo, umwe itika. Na fyosa ifi fili mwa umwe, umwe itika. Lilino komma ukwendendeka ukusyūngutīla kangī mma. Itugasya itolo nalōlilōli kimyemye lilino, aligwesa.

Itolo nubōlōlo kangī nubwakimyemye mūmo umwe mubagīle.

Ikyēne kikuboneka ukuya, ulubūnju, ukuti umūndu gwākwānda imīle apa yo nnyāmbāla. Lilino uswe tukuyaga pakwega i Lisimbo ili.

¹¹⁶ Lilino ngimba umwe mukukēta pāpo une ngwīmapo? Balinga babagīle ukupilikisya ikyo? Apa balipo abanyāmbāla na bakikūlu bīmīle apa, aba une ngabīkapo siku amaso, mbūmi bwāngu. Abēne bakīsāmo siku ndukomano, kangī umwe mukukēta kūko abēne bimīle. Abēne bakamanya iki kisakuboneka. Une ngamanya iki kisakuboneka. Lōli Kyāla āfīngīle ikyēne. Abraham akāmēnye iki kyāyaga pakuboneka akabalilo kāko umwēne ālyēgīle ummage panja ukungōga Isāki, lōli Kyāla āfīngīle ku mwēne. Ikyo kyāmasīsye ikyēne. Umwēne ālimmwāmbilīle umwēne ngati yumo ukufuma ku bafwe, amēnye Umwēne ābagīle ukusyūsya umwēne ukufuma ku bafwe. Ngimba ikyo kitalusye? Polelo ikyo kikumasya ikyene.

¹¹⁷ Lilino, apa ikwîma u nnyãmbála kifuki na une, une ngambonámo siku umwêne, ngamaya nakimo isya umwêne. Uswe tuli bahêsya yumo ku nnîne. Uswe tukamanyana yumo nu yûngi. Kyála amênye isya babili uswe.

Lilino, ukwisila mu kikûngilwa Kyãbwakyála, linga une mbagile itolo ukwisila nkipêgigwe. . . Lilino, ifikûngilwa fila fipápigwe mwa ugwe. Kyála ásûngulile-ngáni bo lukáligwa ulwálo lwa kîsu. Balinga bamenye ikyo? Popápo icyêne kikâbagile ukuya kalikôsa une nâli nako, ukwêga ikikûngilwa. Kyála itolo ásalíle ikyo. Une ngasalilêmo siku ikyo. Umwêne ásalíle ikyo. Muketile? Ngati abasololi ba mu Lwítikáno Ulukûlu, na bándu abakîndáne, abêne básûnguligwe ukubômba icyêne, ukubômba iki.

¹¹⁸ Lilino, linga u nnyãmbála uyu mbine, une ngâbagile ukumbulúsyá umwêne. Linga u nnyãmbála uyu ali mu kufûmbwa, icyêne kikwêgelága pa iki umwêne áfûmbilwe kali une mbagile ukuntula umwêne pamo mma. Lumo kibagile ukuya, linga icyêne kyáli kindukîmo ikîngi ngati umwêne. . . akânini akandukamo une nabagile ukuntula umwêne, fiki, une nguyaga nsangalufu ukubômba icyêne. Lumo umwêne ali nu bugási. Lumo umwêne akaya nukuya Nkristi. Lumo umwêne yo Nkristi. Lumo umwêne yo gwákwbíkâmo. Une ngamanya. Bule linga umwêne yo busîngílilo bwákwbilila, yumo uyo atêndelile muno, nukwîsa apa na itolo ukwîpela mwêne môsa ngati kindukîmo? Kêtésya iki kikuboneka, muketile, itolo—itolò kêta iki kibonekaga pa buyo. Une ngamanya.

¹¹⁹ Lôli, muketile, ugwe ima apa, polelo ugwe ubagile ukwîma nubupelelesye, umenye ukuti Kyála átêndike u lufîngo, Kyála ikukyûnga u lufîngo Lwâke. Muketile? Lilino, linga Kyála ikwîma nu lufîngo Lwâke, papapa apa lilino, ku bándu aba; balinga pânja pala bisakwitûgasyága pânja pala, kangî ni ndûmbula yáko yôsa ugwe kuyaga pakwítika icyêne? Yôsa indumbula yáko, ugwe kuyaga pakwítika? Polelo ugwe itolo itika une.

¹²⁰ Lilino unko uswe tukête. Unko uswe twege i Lisimbo. Lilino, Simoni Peteri uyu álisile ku Ntwa Yeso. Kangi pa kufika ku Ntwa Yeso, u Ntwa Yeso alinkumbûla umwêne uyu umwême áli, kangî—kangî alinkumbûla umwêne ifîndu fya mbûmi bwâke. Mulimôsa, u Yeso yulayula mûmi umwîsyúgu. Umwene. . . Ngimba umwe mukwitika ukuti Umwene ásyûkile ukufuma ku bafwe? Ngimba ugwe kwítika Mbepo Gwabumesiya yula mûmi mulamula mu Kipânga, umwîsyúgu, itolo mulamula mûmo Ikyêne kyabômbile bwîla? Umma ndaga.

¹²¹ Lilino, umwe nkilûndílo, mwe mukaya nalyo ilikâdi lya lwípúto, umwe kêta injila iyi nukuyoba, “Ntwa!” Ena nalôli, gakayapo amakâdi ga lwípúto nkilûndílo, une ndinabo abêne bôsa ukwîma apa. Umwe nkilûndílo yoba, “Ntwa,

Ugwe palamasya une.” Syāgánia iki kikuboneka. Syāgánia iki kikuboneka...?...

¹²² Lilino, nkulumba, linga yilipo injila nkĩsu iya kukutũlila ugwe, une nābagile ukubōmba ikyēne. Muketile, une ne itolo, uswe tuli itolo bahesya, kangi une—une nāgéne na ugwe ku kabalilo kāngu kākwānda. Lōli une ngumelelígwa, ukuya mbombeli, ukuyoba u Bwānalóli kangi ukuya nketi gwa Yeso Kristi. Kangi, lilino, une ndikulōnda ugwe ukumbula une kalikōsa. Une ngulonda itolo ugwe ukunyāmúla une kali ikyēne kyo bwānalóli pamo mma, kangi polelo unko Umwene abōmbe ikyēne. Kangi linga Umwene isakubombaga imbombo mu njila yilayila apa pa kigemo, ukwĩsila mu mbili ugu, ugu Umwene abombile ukwisila mu mbili gwa Yeso!

Uyo yo Kyāla, mwa Kristi. Yeso āyobile, “Une ndikubōmba nakimo mpaka u Tāta, uyu aali mwa Une, ikunāngisya Une. Umwēne ikumbūla Une ikyakubōmba.” Polelo ikyēne akāli Yeso uyu ālimbũlile unkikulu yula. Ikyēne āli Tāta, mwa Mwene, ālimbulile unkikulu yula. Ikyēne āli—akāli Yeso uyu āménye uyu Simoni Peteri āli, ikyēne āli Tāta uyu ālitūgésye mwa Mwēne, āménye uyu Simoni Peteri āli. Ikyo kyo ikyēne. Muketile? Ikyo kyo ikyēne.

¹²³ Une mbagile ukukubūla ugwe, lilino, ugwe uli Nkristi, ena, nkulumba, panongwa yakuti ugwe uli nu—nu—nu mbepo ugwakwāmbilila ugwakuyugusania nubilungúle. Kangi, umwene, yo mwitiki. Umwene yo Nkristi. Kangi ugwe kukubilwa panongwa ya kayilo ka ndepa iki kikukupu ugwe ulutamio lwa munda. Ngimba uko kotalusya? [Nkundwe ikuyoba, “Uko ko kotalusya.”—Nsimbi] Muketile? Muketile? Lilino, isyo syo katikati. Ngimba kyabōmbile bulebule ikyo? Ngimba une nāmēnye bulebule ikyo? Bulebule nkĩsu nābagile une ukumanyāmo siku ikyo? Uswe tukabonanāmo yumo nu nnine siku. Isyo syo bwanaloli. Bule ikylene? [“Isyo bwanaloli.”] Lumo Umwēne ikukubulaga ugwe ikindukimo ikĩngi ikya gwimwene. Une ngukubulaga ugwe. Apa kilipo ikindukimo. Une nguketa unkikulu yumo kifuki na ugwe. Umwene ali na ugwe. Ikyene yo nkasigo. Umwēne yo yōpe ikufumbwa ubutũli, yōpe. Ena, nkulumba. Ugwe kwitika Kyāla abagile ukumbula une apa iki kitamisye nu nkasigo? [“Une mmenye Umwene abagile.”] Umma ndaga, nkulumba. Umwēne ali nu lutamio lwa ndũmbūla, ubutulwe. Uko ko kotalusya. Bule ikyēne? Gwālūtēnde, yōpe. Ena, nkulumba. Lilino, ugwe ukaya gwa nkaya aka. Ugwe kubūka ukugomokéla injila *iyi* akabalilo kāko ugwe kubūka kukāya, ukubūka ku Cincinnati. Uko ko kotalusya. Ugwe kufumila ku Cincinnati, Ohio. Ingamu yāko gwe Milliken. Gomokelāga, būkāga ukugomokéla ku kāya, yaga kanunu. U Ntwa akusaye ugwe kangi ugwe kwisakubũmbulusigwāga, ugwe nu nkasigo. Kyāla akusaye ugwe.

Isaga, nkulumba. Ugwe kwitika? Lilino yaga itolo nu lwitiko. Komma ukwilamwa.

124 Lilino yaga nalōli baluyīndíko. Aligwēsa lilino itolo yaga nalōli baluyīndiko, yaga kimyemye. Muketile, u Mbepo Mwikemo yo gwāsoni fiyo. Ngimba balinga bamenye ikyo? Itolo nalōli gwāsoni, Mbepo Mwikémo, muketile, itolo kalikōsa akafuluganiko kanini kakuntwamia Umwēne.

125 Ukufwāna ba bagānga, ugwe ubagīle ukufwa lululu ulu, nu lutamio lya ndūmbūla. Uko ko kotalusya. Ugwe gwīsile kuno ukufuma ku Chicago, Tata. Mosley. Ingamu yāko yo Theodore. Ugwe kwitika Kyala? [Nkundwe ikuyoba, “Ena.”—Nsimbi] Polelo bukaga ku kāya nukuya nu būmi, mu Ngamu ya Yeso Kristi, kangī kayege kanunu. Kyala akusaye ugwe.

126 Ugwe kwitika Kyala? [Kalumbu, “Naloli ngubōmba. Ena, nkulumba.”—Nsimbi] Ugwe kukubilwa na kayīlo nkilūndi kyāko. Ugwe ufumile pānja pa kāya, nūgwe. Ugwe ufumile ku Owensboro, Kentucky. Ingamu yako yo Nka. Lamb. Gomokelaga ku kaya kayege kanunu.

127 Unkīkūlu itūgēsye palapala pala, yōpe ukufuma ku Owensboro. Uli ni lyūlu pa libele lyāko apa. Lyābagīle ukupānjígwa, kilabo. Būka, itika, kangī yaga mūmi.

128 Ngimba ugwe kwitika, nkulumba? [Nkundwe ikuyoba, “Ena, une ngubōmba.”—Nsimbi] Uswe tuli bahēsya kwa yumo nunnīne. Ingamu yāko gwa Tāta. Gilmore. Uko ko kotalusya. Ugwe kufuma ku Anderson, Indiana, kūko ikibugutila ikikulumba ikya Church of God kili. Uko ko kotalusya. Ugwe gwīmīle apa panongwa ya mbungo ya sinda ya mwanundīndwāna gwāko. Umwēne asilīlike mwasinda. Ngimba ugwe kwītīka? Polelo būkāga ku kāya kangī kammwāgege umwēne mūmo ugwe kwitikila. Umma ndaga. Kyāla akusaye ugwe. Yaga nu lwitiko. Itika.

129 Ugwe kwitika ni ndumbula yako yosa, nkulumba? [Nkundwe ikuyoba, “Ena, nkulumba.”—Nsimbi] Ugwe kufuma ku Indianapolis. Ugwe gwe mbombeli gwa Nongwainunu. Uyo yo nkasi gwāko. Uu-huu. Umwēne ikukubilwa yōpe. Umwēne ali nu lutamio lwa pammilo nkati mu mmilo. U ngānga. . . Ali nu lutamio lwa ndūmbūla; gwalutēnde panini. Une ngukēta umwēne yo gwamapuli mu mbulukutu yāke. Fiki. . . Isaga kuno.

Ugwe gwe mbepo ya mapuli, mu Ngamu ya Yeso Kristi, une ngukukāga ugwe ukwisila mwa Kyāla gwābūmi, sōkāga pānja pa nkīkūlu.

Lilino ugwe ubagīle ukumbilika une kanunu lōsa lilino. Umwe mwesa-babili mubagīle ukubūka ku kāya nukuya kanunu. Kindililāga ukugomokela ku kāya. Ugwe kumbilika une, ugwe uli kanunu. Ugwe kwisakuyaga kanunu.

130 Ugwe kwitika ni ndumbula yako yosa? Yaga itolo nu lwitiko mwa Kyala. Itikaga.

131 Ukūma kwa fifupa kula ni findu kyo kīndu ikibibi nubutiliye. Ugwe kwitika Kyāla isakubūmbulusyāga ugwe? Polelo enda itolo palapala pāsi ukukīnda pala. Būka kukāya, kutūfyā i Ngamu Yāke, kuyoba, “Ndaga Ugwe, mpala Ntwa Yeso.”

Nongwa une nakikolīle kila nakalinga fiyo, unkīkūlu uyu āli ni kīndu kilakila, ukūma kya fifupa.

Ugwe kwitika ukuti Kyāla ikukupelaga ugwe uyege kanunu? [Nkundwe ikuyoba, “Ena.”—Nsimbi] Fyosa filikanunu, nkulumba. Polelo itolo enda pasi ukukinda pala, kangi yoba, “Ndaga Ugwe, Ntwa Yeso,” kangi bukaga ku kaya.

132 Umma ndaga, kalumbu, sanuka itolo kangi gomokela kangi itika. Ugwe gūmile mmfifūndo fyāko, pa apa, kangi indamio ya ndūmbūla yāko, na fyōsa bo ifyo. Itolo syūmbutuka kangi gomokelaga ku nyumba, yobaga, “Ndaga Ugwe, Ntwa Yeso,” kangi yaga kanunu. Itikaga na kyosa iki kili mwa ugwe.

133 Umwe mukwitika? Bule pānja pala, bamo mwa umwe, umwe mukwitika?

134 Nkīkūlu unnīni itūgēsya pala, gwānywili-ndītu, ali ni figili, ugwe kwitika ukuti Kyāla isakukutēndekāga ugwe uyēge kanunu? Ugwe ubagile ukummwitikisya? Umma ndaga. Linga ugwe kuyaga, Umwene ikubombaga ikylene.

135 Apa itugesye undumbilili, itugesye apa, ikulonda ulwēndo lwakifuki na Kyala. Ngimba ugwe ukaya, nkulumba? Ugwe kwitika Kyāla ikukubōmbelāga ugwe? Fyusya ikiboko kyako nu kuyoba, “Une ngwitikisya ikylene.” A-ha.

136 Unkīkūlu uyu itugesye apa, āsopile ikiboko kyāke pasi. Umwēne ali nu lutamyō lwamwambepo ulu umwēne ikwinogonela. Uko ko kotalusya.

137 Apa alipo unkīkūlu unnīni apa, nswīga linga umwēne ikuyaga pakuya nu mwāna gwāke. Uko ko kotalusya. Ugwe gwīsilemo mu lumō lwa ngomano syāngu. Une nakufingile ugwe, ukwisila mwa Kyāla, u mwāna. Bule une? Umma ndaga. Polelo būka ku kāya nukuya nayo umwēne. Komma ukupāsya isya ikyēne kangi mma.

138 Ngimba umwe mukwitika ni ndumbula yīnu yōsa, mwēsa ba umwe? Aligwesa gwa umwe mukwitika? U Luyungu lwa Abraham lwīsakupōka ikipāta, ikipata kya ndugu. Ngimba umwe mwe Luyungu lwa Abraham, ukwisila mwa Yeso Kristi? Fyusya amaboko ginu linga umwe muli.

Polelo bika amaboko ginu pa mpalamani gwāko, pa mpalamani gwāko, yumo pa nnine. Bika amaboko ginu pa yumo nu nnine. Poka ikipata lilino. Ikyēne kyo kyāko. Ikyēne kyo kyāko ugwe. “Ulwīpūto lwa lwītiko lwīsakupoka ababine. Kyāla

isakubasumusya abène mmwanya.” Umma ndaga, ipüta mu njila yĩnu mwĩbéne. Ipütu mũmo umwe mukubombéla ku kipānga kyĩnu. Ipütila abānda aba bali na ugwe lilino. Bĩka amaboko gāko pa yumo nu yūngi kani ipüta.

¹³⁹ Ntwa Yeso, uswe tukwisa mu yila ingulumba, Ngamu Yamakagosa ya Luyūngu Lwabunyafyāle, u Luyūngu lwa Abraham, Yūyo ālimfīngīle umwēne pa kyāmba kūko Ugwe gwalimpéle u kang’osi; nukubika u kang’osi mmatēngéle, ikĩndu kyambutĩtu, lululula Ugwe gwābōmbile bala abalukoti, mmayolo.

Une ngusuma, O Ntwa Kyala, ukuti Ugwe kutumaga a maka, nu lwitiko. Kangi unko u Luyungu lulilosa. . . Une mmenye abene bisakubōmba, Ntwa, panongwa yakuti Ugwe gwayobile, “U Luyungu lwa Abraham.” Kangi linga bālipō bāmo apa aba bāsūngāga ukuya Luyūngu, kangi bakaya Luyūngu, baswaga abène panongwa ya kulōnda apa, pamo ukusūnga. Kangi Mbepo Mwīkémō ali itolo lilino bīkāga imyōyo gyābo pa moto nu lwitiko lwa būmi. Unko u Mbepo Mwīkémō aliyigāga nkati mu ndūmbūla yiliyōsa nukubūmbulusya aligwēsa apa. Abène bali na maboko gābo pa yumo nu yūngi.

U Luyungu Lwabunyafyāle, “Ifika ifi fisakukongaga abene aba bikwitika. Linga abene bikubika amaboko pa babine, abene bisakubumbulukaga.” Kangi u Yuyo Uyu ātendike ulufīngo ulu alipo lululu ulu, ikwibonesya Mwēne ukuti Umwēne ali apa. Pala lulipo u Luyūngu na maboko gābo pa yumo nu nnine. “Ifimanyilo ifi fisakukōnga abène aba bikwitika.” Mbepo Mwīkémō aliyigaga ukwisila kilikyōsa kwa fiboko fyābo, ukwīngila mu ndūmbūla sya bāndu, ukwīngila mmibili gyābo, kangi būmbulusya aligwēsa uyu ali mu Buyepo Bwakyala. Tupaga icyene, Ntwa.

Une ngukemela u mōhési. Une ngukemela ubusitakwītika bōsa. Une ngukemela imbepo inyali yiliyōsa. Une ngukemela ugwasūnga aligwēsa. Une ngukemela kilikyōsa iki kikukīndāna ku Lisyu lya Kyāla. Kangi mwitikisya u Mbepo Mwīkémō ukwega ubuyo Bwake mu ndumbula ya bandu, lululu lilino, ukwisila mu lwītiko. Uubine bulibōsa ni mbungo yiliyosa, ubōnywa bulibōsa buli sōkāngāmo mbāndu, mu Ngamu ya Yeso Kristi. Ameni.

¹⁴⁰ Lilino, Luyūngu lwa Abraham, umwe mwe bwa luyūngu lwabunyafyāle, umwe mwe ba lufīngo, ukwisila mu ipyāna nu butuli bwa Kyāla, balinga ba umwe mubagīle ukufyūsya ikiboko kyĩnu, nukuyoba, “Une nāmbilile iki une nsumile”? Ndaga umwe. Apo po loli. Ulo lo iki ulufīngo luliko. Ulo lo fyobēne u lufīngo lupēgīgwe, ukuti umwe mubagīle ukuya bingilakilingo kya fīndu fyōsa, ukwisila mwa Yeso Kristi Yūyo abapokile umwe. Umwēne ābapokile umwe ukufuma ku butulwanongwa. Umwēne ābapokile umwe ukufuma ku

bubine. Umwēne ābapokile umwe ukufuma ku bufwe. Umwēne abapokile umwe ukufuma ku gehena. Umwēne ābapokile umwe ukufuma ku lipūmba.

¹⁴¹ Umwe mukuti, “Nkundwe Branham, lōli uswe twēsa tukubūka mu lipūmba.” Lōli ilipūmba likabagila ukukoleléla uswe. Umwēne ābūkile ku lyēne, lōli ilyēne lilinkutoligwa ukukoleléla Umwēne. Nalōlilōli. Ilyēne likabagila ukunkoleléla Umwēne.

¹⁴² “Mulimōsa, Nkundwe Branham, une ne mbēfyigwe fiyo.” Umwēne apefyigwe, yōpe. Lōli Umwēne ākupokile ugwe ukufuma ku lupēfyo.

¹⁴³ “Mungatulongolelāga uswe ndupēfyo, lōli tuponesyāga uswe ukufuma ku bubibi.” Muketile, Umwēne abōmbile ikyēne. Ikyēne kyo kyōsa kyāko. Kilikyōsa kyo kyāko, ukwisila mwa Yeso Kristi. Umwēne ikupa ugwe kilikyōsa, mwaitolo. Kukayako ukuhōmba ku kyēne, napamo nakimo. Ikyēne kyo itolo kyāko lululu lilino. Ngimba umwe mukaya basangalufu panongwa ya ikyēne? Ngimba umwe mukuyaga basangulufu panongwa ya Mwēne? Imbālisyo siyege kwa Kyāla.

¹⁴⁴ Lilino, sisakuyako imbombelo, iki, ikilo iki. Ena. Ikyēne kyo ikilo iki, buhano-na-bubili-na-sinda ikilo iki. Une nisakundeka u ntimi ukubabūla umwe. Isaga kuno. Isaga kuno.

Lilino, pa Ndongu ugu gukwīsa ndubunju, u Ntwa unnunu itikisyēge, une ngugomokelāga ukwīputīla ababine, ku kipanga, pamo kulikōsa.

59-1108 Ukupòka Ifipàta Fya Ndùgu
Kitembe Kya Branham
Jeffersonville, Indiana U.S.A.

KYANGONDE

©2024 VGR, ALL RIGHTS RESERVED

VOICE OF GOD RECORDINGS
P.O. BOX 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.
www.branham.org

Ukusasania isya kwegwelelakwegelela

Ukusoka isya kwegwelelakwegelela. Ubwabuke bosa bukanisigwe. Ilibuku ili libagile ukubindikisigwa mfikalatasi pa kompyuta ya kunyumba ukuti ufibombelege imbombo yuyugwe pamo ukubayabilako abangi, kisita kuhombigwa, fiyege fyombo fyakubombela imbombo pakusasania Inongwa inunu isya Yeso Kristi. Ilibuku ili likabagila ukuulisigwa, pamo ukubindigwa ukuti gayege mingimingi, pamo ukusanusigwa pa webusaiti, pamo ukubikigwa mmakina agakusungasunga, pamo ukusanusigwa mu ndimi isingi, pamo ukulibombela imbombo iyakusyagilamo ihela kisita kwitikisigwa mwakalata unsimbigwe ugwa Voice Of God Recordings®.

Linga kulonda upilike inyingi pamo ifyombo ifingi ifi filipo ulisimbilaga ku:

VOICE OF GOD RECORDINGS

P.O. Box 950, JEFFERSONVILLE, INDIANA 47131 U.S.A.

www.branham.org